

Az emberi jog intézménye működésének akadályozó és zavaró tényezői és adaptivitása: az AdPAS-projekt

BUKOVICS ISTVÁN – KUN ISTVÁN

In this present paper we characterize the agent, represented in the concept of the “institution of human rights”, apart from the conflict relation discussed in an earlier paper, with its dysfunction relation. Similarly to conflict, dysfunctionality is also considered as a logical property. Our aim is to demonstrate which strategies defined by exact mathematical-logical tools can be used to handle situations in the sphere of human rights when the operation and actuation is carried out in the midst of hindrances and disturbing factors. According to our answer: with the adaptive strategic tools of public administration. This is demonstrated through in silico experiments.

1. Bevezetés

Egy korábbi, a jelen dolgozatnál logikailag előbbre való, azzal szellemi rokonságban lévő munkában (Bukovics, 2014a), a fő kérdés három társadalmi entitás egymáshoz való viszonya volt, és ennek vizsgálata egyfajta *fenomenologikus módszerrel* történt. Az egyértelműsítés értelmében (még a tradicionális paradigmák kontextusaitól való elhatárolódás árán is) a hangsúly azon a szemléletmódon alapult, hogy amennyire lehetséges, mindennemű speciális feltevéstől mentesen lehessen logikailag igazolható érvényes igazságokhoz eljutni. A „fenomenológia” szó használata ott lényegileg erre a „modellmentességre” utalt.

Most viszont – mintegy kiegészítésül, a részletek feltárását célba véve – ugyanazt a gondolkört egy elméleti modell alkalmazásával járjuk körül. A modell tárgya azonban – ellentétben az intuitív evidenciával – nem az (emberi) jog, a szabadság és a biztonság egymáshoz való (konfliktus jellegű) viszonya lesz, hanem a következőkben kifejtettek.

A három társadalmi entitás közös ideáltipikus tulajdonságait (egy erősen metaforikus elnevezéssel) az „emberi jogintézmény” fogalmában koncentráljuk. Ezt az *ágenst* azután a hivatkozott előzménydolgozatban tárgyalt konfliktusreláció mellett még annak *diszfunkció*-relációjával is jellemezzük. A konfliktusrelációt *szubsztanciálisan* fogjuk fel. Ez azt jelenti, hogy a konfliktust nem mint két ágens közti *viszonyt* (matematikailag kétváltozós logikai függvényt), hanem mint egy ágenst jellemző *tulajdonságot* (azaz matematikailag, mint egy

egyváltozós logikai függvényt) értelmezzük. Másként kifejezve, a jelen dolgozatban a konfliktus absztrakt fogalmát kívánjuk modellezni különös tekintettel arra, hogy a kifejtendő modell referenciájú elemzés új elemekkel legyen képes gazdagítani maguknak a relátumoknak a jobb, szubsztanciális megértését.¹

Az, hogy ez a megközelítésmód radikálisan különbözik a fenomenologikustól, a filozófiai fenomenon-*noumenon* kanti kategóriapárjára való hivatkozással fejezhető ki. Ennél többet azonban nem kívánunk átvenni a kantiánus-újkantianus interpretációkból és asszociációkból. Hasonlóan a konfliktushoz, a *diszfunkcionalitás* is logikai tulajdonságként jellemzi az ágenst, amelyet mostantól tetszőlegesnek, de adottnak veszünk.

Ami egy *tulajdonságnak* (mint egyváltozós relációnak) egy (kétváltozós) *relációból* való leszármaztatását illeti, az mindennapos formája az absztrakciónak. Az „X. úr szomszédja Y. úrnak” (szomszédjának lenni) relációból az „X. úr szomszéd” (szomszédnak lenni) tulajdonság úgy jön létre, hogy *eltekintünk* X. úr szomszédjaitól. Jelentése: „X. úr *valakinek* a szomszédja.” Technikailag ez a „kikvantálással” történik. Definíció szerint X. akkor és csak akkor *szomszéd*, ha *van oly* Y., hogy X. szomszédja Y.-nak. (A „*van oly*” kifejezés matematikai logikai neve „egzisztenciális kvantor”.)

Ugyanezen logika szerint járunk el a konfliktusrelációval is, amikor azt mondjuk, hogy „az X ágens konfliktusszituációban van” azt értve ezen, hogy az X ágens konfliktusban van valamivel”, s itt a „valamivel” szerepeltetése természetesen újabb absztrakciót jelent. További absztrakciót jelent a dolgozatban, hogy a weberianus *értékkonfliktus* fogalmától is elvonatkoztatunk, és a „konfliktusszituációban lenni” tulajdonság jelentését intuitíve lényegileg a „zavaró körülmények között elfogadhatóan működni” fogalmára összpontosítjuk. Ennek pontosabb kidolgozására már (Bukovics, 2007) munkájában sor került.

Célunk bemutatni, milyen egzakt matematikai-logikai eszközökkel lehet olyan helyzeteket kezelni az emberi jog szférájában, amikor a jogintézmény *működése* és *működtetése* akadályok és zavaró tényezők között zajlik. Válaszunk szerint: az adaptáció eszközeivel.

2. Alap gondolat és gondolatmenet

Abból a Max Webertől eredő megállapításból indulunk ki, hogy „...the most sublime and most essential task of all social science to make people aware of their own values and to make them face the inevitable conflict of values which occurs in any concrete situation”.²

Ezt a megállapítást az elv szintjén elfogadva és általánosítva abból indulunk ki, hogy minden célszerű emberi tevékenység, munka, szolgáltatás, ügyintézés stb., amely valamely emberi jogintézményben – ideáltipikusan: a közigazgatásban – fo-

1 Természetesen tudatosan differenciálunk a *szubsztanciális* és a *relacionális* megértés fogalma között.

2 „Minden társadalomtudomány legmagasztosabb és leglényegesebb feladata az emberek értékutadatának kialakítása és annak tudatosítása, hogy minden konkrét szituációban elkerülhetetlenül értékkonfliktusokkal kell szembenézni.” Lásd Mommsen, 1974.

lyik, *akadályozó és zavaró* tényezők között történik. Nem vitatva természetesen, hogy ezeknek a szerepe olykor elhanyagolható, jelen tanulmányban azt vizsgáljuk, amikor nem ez a helyzet.

Az értékkonfliktusok érdekkonfliktusokat szülnek, az érdekkonfliktusok pedig működési akadályokra és működtetési (végrehajtási) zavarokra vezetnek. A működési akadály *explikátuma* a diszfunkció, a működtetési zavar *explikátuma* a perturbáció.

2.1. Akadályozó és zavaró tényezők

Az akadályozó és zavaró tényezők ily módon posztulált *esszenciális* (bár nem szükségképpen *vitális*) jelenlétének paradigmaticus képviselője és operacionalizálhatósága érdekében bevezetjük a *diszfunkció* és a *perturbáció* (kvantumelméletből kölcsönzött) fogalmát.

A diszfunkcionalitás – intuitív értelmezésünkben – azt jelenti, hogy minden munkafolyamathoz, csakúgy, mint minden rendszerműködéshez elengedhetetlenül hozzátartozik az *akadályozó tényezők* valamely rendszere, amelynek érvényesülése a munka *sikertelenségének*, illetve a működés *elfogadhatatlanságának* szükséges és elegendő feltétele. Diszciplinárisabban ezt úgy lehet átfogalmazni, hogy valamely esemény akkor és csak akkor elfogadható (azaz: nem igaz, hogy nemkívánatos), ha *megcáfolható*, hogy nemkívánatos.

A fenti két elv a természetes köznapi szemlélettől meglehetősen idegen – *kont-raintuitív* – elv. A későbbi gyakori hivatkozások megkönnyítésének érdekében az „*akadályozó tényezők elve*” (vagy a „*diszfunkcionalitás elve*”) megnevezést használjuk. Az elv különös módon technikailag – matematikailag, logikailag, sőt *in silico* módon is – rendkívül hatékonynak bizonyult, és a *logikai kockázatelmélet* formájában, fél évszázados tapasztalatok birtokában sikeresen nyilvánult meg. Hasonló a helyzet a következő alapelvvel kapcsolatban is, amely gondolatmenetünk második pillére. Ezt a „*zavaró tényezők elve*” (vagy „*perturbációelv*”) néven vehetjük használatba.

2.2. Adaptáció, alkat, stratégia

Az ágens az akadályozó és zavaró tényezőket érzékeli, és hatásuk ellen adaptív viselkedéssel reagál. Az adaptív viselkedés az ágens alkati tulajdonsága, érvényesülését a döntésképeség határozza meg. A döntés eredményessége az ágens modellalapú (paradigmatikus) stratégiai választékától függ.

3. Kockázat és ágens

Továbbgondolva a (Bukovics, 2007) dolgozatban megtárgyalt logikai konfliktuselméletet (amelynek ismeretét ezúttal a terjedelmi korlátok miatt fel kell tételoznünk), posztuláljuk, hogy ahol *értékkonfliktus* van, ott *konfliktus* van a fogalomnak a logikai konfliktuselmélet szerinti értelmében.

Tovább lépve, és most már a (Bukovics, 2014a) dolgozatban foglaltakhoz közelítve, operatív alkalmazni kívánjuk a Berry-féle *kompozicionalitás* elvét (Berry, 2000) az emberi jog, a szabadság és biztonság intézményeire mint (konfliktushordozó) *ágen-sekre*.

Itt meg kell állni egy pillanatra, mert az intézmény mint (a popperi értelemben vett) *kollektív társadalmi entitás* meglehetősen kontraintuitív asszociációkat kelthet. E fogalmi konstrukció azonban szemléletesebbé tehető, ha figyelembe vesszük ennek bizonyos ökoteológiai kontextusát.

A (Bukovics, 2012) cikk foglalkozott azzal a lényegileg *biztonságetikai* kérdéssel, amely bizonyos kényes ökoteológiai kérdéskörben (a bibliai, a természet leigázására vonatkozó *parainézis* kapcsán) merül fel. Arról a tipikus ökoteológiai kérdéstről van szó, hogy „mi jó egy hegynek”. Erre a hangulatkeltő kérdésre természetesen nincsen konszenzuális extradiszciplináris válasz. Javasolható azonban egy felettebb cinikusan hangzó, ugyanakkor teljes egzakt elméleti elbírálásban részesíthető *paradigmatikus* válasz a logikai kockázatelmélet keretében, a popperi *falszifikációelvv*el összhangban. E szerint (bombasztikusan) az jó egy hegynek, amire vonatkozóan *megcáfolható*, hogy nem jó a hegynek. A részleteket illetően a hivatkozott munkára utalunk.

3.1. Az ágens mint kockázati rendszer

Az ágens – jelen munkában hangsúlyosan – *jogintézmény* működése folyamán mindig olyan szituációban van, amelyben tevékenységét nem minden esetben képes közvetlenül saját hatáskörében sikeresen végezni. Ilyen tevékenységre bőségesen található példák (Aghaie, 2004) munkájában, amely a logikai kockázatelmélet módszerével (hibafa-metodológiával) a minőségbiztosítás területén, egy a jogintézmények szempontjából is releváns ISO-szabvány bevezetésének kockázati (akadályozó) tényezőit sorolja fel.

Az alábbi szövegrészben a nagybetűs részek a közvetlenül nem kiküszöbölhető eseteket jelzik, míg a vezetés közvetlen hatáskörében állóakat kisbetűs szövegek jelzik.

Természetesen az Aghaie-féle hibafára hivatkozva annak a meggyőződésünknek (álláspontunknak) adunk kifejezést, hogy a szereplő ISO-terminológia fogalmi (a „vezetőségi felelősségtől” a „termék” fogalmáig) értelmesen definiálhatók (szükség esetén kellő logikai explikációs eljárással) a jogintézmény kontextusában is.

(&): ISO 9001 2000 SIKERTELEN BEVEZETÉSE

1(&): VEZETŐSÉGI FELELŐSSÉG HIÁNYOSSÁGA

2(V): MÁS MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI RENDSZER OSZTÁLYAINAK HIÁNYOSSÁGA

2.1(V): MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI RENDSZER HIÁNYOSSÁGA

2.2(&): ERŐFORRÁS-MENEDZSMENT HIÁNYOSSÁGA

2.3(&): TERMÉK-ELŐÁLLÍTÁS/SZOLGÁLTATÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK HIÁNYOSSÁGA

2.4(&): MÉRÉSEK ELEMZÉSÉNEK ÉS JAVÍTÁSÁNAK HIÁNYOSSÁGA

1.1(V): ELKÖTELEZETTSÉG ÉS FELÜLVIZSGÁLAT

1.2(V): MÁS VEZETŐSÉGI FELELŐSSÉGI OSZTÁLYOK HIÁNYOSSÁGA

1.1.1: vezetőségi elkötelezettség hiányossága

1.1.2(V): VEZETŐSÉGI FELÜLVIZSGÁLAT HIÁNYOSSÁGA

1.1.2.1: vezetőségi felülvizsgálat általános hiányossága

1.1.2.2: audit (felülvizsgálat) bemenő adatainak hiányossága

1.1.2.3: audit (felülvizsgálat) kimenő adatainak hiányossága

1.2.1: ügyfélelégedettség-mérés hiányossága

1.2.2: minőségpolitika hiányossága

1.2.3(V): TERVEZÉSI HIÁNYOSSÁG

1.2.4(V): FELELŐSSÉGI KÖRÖK, HATÁSKÖRÖK ÉS KOMMUNIKÁCIÓS HIÁNYOSSÁGOK

1.2.3.1: minőségcélok hiányossága

1.2.3.2: minőségirányítási rendszer hiányossága

1.2.4.1: felelősségi és hatáskörök meghatározásának hiányossága

1.2.4.2: vezetőség felelősségének hiányossága

1.2.4.3: belső kommunikáció hiányossága

2.1.1: általános követelmények hiányossága

2.1.2(&): DOKUMENTÁCIÓS KÖVETELMÉNYEK HIÁNYOSSÁGA

2.1.2.1: dokumentációs követelmények általános hiányossága

2.1.2.2(V): DOKUMENTÁCIÓ HIÁNYOSSÁGA

2.1.2.2.1: minőségi dokumentumok hiányossága

2.1.2.2.2: dokumentáció ellenőrzésének hiányossága

2.1.2.2.3: feljegyzések ellenőrzésének hiányossága

2.2.1: tartalék erőforrások hiányossága

2.2.2(V): MÁS ERŐFORRÁSMENEDZSMENT OSZTÁLYAINAK HIÁNYOSSÁGA

2.2.2.1(&): EMBERI ERŐFORRÁSOK HIÁNYOSSÁGA

2.2.2.2: felszerelések hiányossága

2.2.2.3: munkakörnyezet hiányossága

2.2.2.1.1: emberi erőforrások általános hiányossága

2.2.2.1.2: kompetenciák tudatosságának és képzsének hiányossága

2.4.1: méréselemzés és -javítás általános hiányossága

2.4.2(V): MÁS MÉRÉSEK ELEMZÉSE ÉS JAVÍTÁSA OSZTÁLYAINAK HIÁNYOSSÁGA

2.4.2.1(V): ELLENŐRZÉSI ÉS MÉRÉSI HIÁNYOSSÁG

2.4.2.2: nem megfelelő termékek ellenőrzésének hiányossága

2.4.2.3: adatelemzés (-feldolgozás, -értelmezés) hiányossága

2.4.2.4(V): FEJLESZTÉS HIÁNYOSSÁGA

2.4.2.1.1: ügyfél-elégedettség hiányossága

2.4.2.1.2: belső audit hiányossága

2.4.2.1.3: eljárások ellenőrzésének és mérésének hiányossága

2.4.2.1.4: termék-ellenőrzés és -mérés hiányossága

- 2.4.2.4.1: folyamatos fejlesztés hiányossága
- 2.4.2.4.2: helyesbítő tevékenység hiányossága
- 2.4.2.4.3: megelőző tevékenység hiányossága
- 2.3.1: termék-előállítás/szolgáltatás megvalósítása tervezésének hiányossága
- 2.3.2(V): MÁS TERMÉK-ELŐÁLLÍTÁS/SZOLGÁLTATÁS MEGVALÓSÍTÁSI OSZTÁLYÁNAK HIÁNYOSSÁGA
- 2.3.2.1(V): FOGYASZTÓHOZ KAPCSOLÓDÓ ELJÁRÁSOK HIÁNYOSSÁGA
- 2.3.2.2(&): KUTATÁS ÉS FEJLESZTÉS HIÁNYOSSÁGA
- 2.3.2.3(V): BESZERZÉS HIÁNYOSSÁGA
- 2.3.2.4(V): TERMELÉS ÉS SZOLGÁLTATÁS HIÁNYOSSÁGA
- 2.3.2.5: ellenőrző tevékenység és mérőműszerek hiányossága
- 2.3.2.1.1(&): TERMÉKHEZ/SZOLGÁLTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK HIÁNYOSSÁGA
- 2.3.2.1.2: ügyfél-kommunikáció hiányossága
- 2.3.2.1.1.1: termékminőség meghatározásának hiányossága
- 2.3.2.1.1.2: termékminőség felülvizsgálatának hiányossága
- 2.3.2.3.1: beszerzési eljárás hiányossága
- 2.3.2.3.2(&): BESZERZETT TERMÉK HIÁNYOSSÁGA
- 2.3.2.3.2.1: beszerzési háttér-információ hiányossága
- 2.3.2.3.2.2: beszerzett termékre vonatkozó igazolás hiányossága
- 2.3.2.2.1(V): K+F ELJÁRÁS HIÁNYOSSÁGA
- 2.3.2.2.2(V): K+F FELÜLVIZSGÁLATÁNAK HIÁNYOSSÁGA
- 2.3.2.2.1.1: k+f tervezés hiányossága
- 2.3.2.2.1.2: k+f bemenő adatainak hiányossága
- 2.3.2.2.1.3: k+f kimenő adatainak hiányossága
- 2.3.2.2.1.4: k+f változások ellenőrzésének hiányossága
- 2.3.2.2.2.1: k+f felülvizsgálatának hiányossága
- 2.3.2.2.2.2: k+f igazolásának hiányossága
- 2.3.2.2.2.3: k+f validálásának hiányossága
- 2.3.2.4.1: termékek és szolgáltatások ellenőrzésének hiányossága
- 2.3.2.4.2: termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó validálási eljárások hiányossága
- 2.3.2.4.3: azonosítás és nyomon követés hiányossága
- 2.3.2.4.4: ügyféligények felmérésének hiányossága
- 2.3.2.4.5: termékmegőrzés (raktározás, archiválás) hiányossága

3.2. A kockázati állapot

A logikai kockázatelemélet (Bukovics, 2007), a (hibafával leírt) kockázati rendszer *állapotát* az aktív prímesemények halmaza definiálja. Minthogy a prímesemény ebben az elméletben egy (kétértékű, független) Boole-változó, értékészletének tagjai (azaz a {0,1} halmaz elemei) nem tesznek lehetővé annál több interpretációt, mint hogy a p (prímesemény mint) változó 0 értékét a „passzívált” vagy „passzív”, az 1 értéket az „ak-

tivált” vagy „aktív” prímesemény-állapot intuitív fogalmához társítjuk. Mint logikai változó, alá van vetve a *tertium non datur* elvének, és így nem lehet beszélni a passzív és az aktív között előforduló állapotokról. Az elmélet szerint a prímesemény állapota vagy aktív, vagy passzív; közbenső eset nincsen. Az elmélet szerint a kockázati rendszer állapotváltoztatása (mint a rendszer alkalmas kockázati tényezőinek *kezelése*) elvileg mindig emberi (az ágenst illető) hatáskörben van. Ez azonban nem jelenti azt, hogy minden egyes prímesemény állapotváltoztatásának a lehetősége is emberi hatáskörben van. Az elmélet csak annyit állít (bizonyít be és tár fel), hogy a prímesemények teljes körén belül mindig vannak olyanok, amelyek alkalmas együtteseinek passzivalásával a rendszer nemkívánatos állapotai elkerülhetők. Azt azonban már *nem*, hogy *mindig meg is előzhető* (hiszen ennek anyagi és időbeli feltételei vannak, amelyeket a Franklin-paraméterek jellemeznek). Ezek a prímesemények (minimális elemszámú összességei) alkotják a rendszer *erős pontjait*, és csupán ezeknek a passzivalása szükséges a rendszer állapotának elfogadhatóvá tételéhez. Az erős pontokat alkotó prímesemények száma általános esetben töredéke az összes prímeseményének. Így értendő az elmélet szerint a prímesemények állapotváltoztatásának közben tarthatósága.

A rendszer elfogadható állapotának *akadályozó tényezői* lehetnek, *zavaró tényezői* azonban nem. Akadályozó tényezőt azt értjük, amely a 0-1 átmenetet létrehozza, ha csak valamilyen intézkedéssel (munkával, valamely művelet végrehajtásával, intézkedéssel) ezt meg nem akadályozzuk. Arról viszont az elmélet nem adhat számot, hogy mit jelent a zavaró tényezők jelenléte, értve ezen azt, hogy magának a rendszerállapot változtatásának (a hatáskörünkben való végrehajtása) folyamán *kívül* olyan hatások is felléphetnek, amelyek a rendszert nemkívánatos állapotba hozzák.

3.3. A biztonsági kockázat explikátuma

A biztonsági kockázat explikátuma, a biztonsági (a szó *általános*, tehát nem politikai és nem banktani értelmében) kockázat intuitív fogalmának egy egzakt elmélet kereteibe való beágyazása a szó carnapi értelmében a (Bukovics, 2007) munkában részletes kifejtésre került. Ezért itt csupán azon vonatkozásait foglaljuk össze, amelyekre a továbbiakban építünk.

Az alábbi táblázat a minőségbiztosítás már említett, Aghaie-féle logikai explikátumának prímeseményeit mutatja. Ezek bármelyikének (de nem *okvetlenül mindegyikének*) a kezelése elvileg az intézmény hatáskörében van.

SORSZÁM	RENDSZÁM	MEGNEVEZÉS
01	1.1.1	Vezetőségi elkötelezettség
02	1.1.2.1	Általános vezetőségi felülvizsgálat
03	1.1.2.2	Audit (felülvizsgálat) bemenő adatai
04	1.1.2.3	Audit (felülvizsgálat) kimenő adatai
05	1.2.1	Ügyfélelégedettség-mérés
06	1.2.2	Minőségpolitika
07	1.2.3.1	Minőségcélok
08	1.2.3.2	Minőségirányítási rendszer
09	1.2.4.1	Felelősségi- és hatáskör-meghatározás
10	1.2.4.2	Vezetőség felelőssége
11	1.2.4.3	Belső kommunikáció
12	2.1.1	Általános követelmények
13	2.1.2.1	Általános dokumentációs követelmények
14	2.1.2.2.1	Minőségi dokumentumok
15	2.1.2.2.2	Dokumentáció ellenőrzése
16	2.1.2.2.3	Feljegyzések ellenőrzése
17	2.2.1	Tartalék erőforrások
18	2.2.2.2	Felszerelések
19	2.2.2.3	Munkakörnyezet
20	2.2.2.1.1	Általános emberi erőforrások
21	2.2.2.1.2	Kompetenciák tudatossága és képzése
22	2.4.1	Általános méréselmezés és -javítás
23	2.4.2.2	Nem megfelelő termékek ellenőrzése
24	2.4.2.3	Adatelemzés, -feldolgozás, -értelmezés
25	2.4.2.1.1	Ügyfél-elégedettség
26	2.4.2.1.2	Belső audit
27	2.4.2.1.3	Eljárások ellenőrzése és mérése
28	2.4.2.1.4	Termékellenőrzés és -mérés
29	2.4.2.4.1	Folyamatos fejlesztés
30	2.4.2.4.2	Helyesbítő tevékenység
31	2.4.2.4.3	Megelőző tevékenység
32	2.3.1	Termelés, szolgáltatás tervezése
33	2.3.2.5	Ellenőrző tevékenység és mérőműszerek hiányossága

34	2.3.2.1.2	Ügyfél-kommunikáció
35	2.3.2.1.1.1	Termékminőség meghatározása
36	2.3.2.1.1.2	Termékminőség felülvizsgálata
37	2.3.2.3.1	Beszerzési eljárás
38	2.3.2.3.2.1	Beszerzési háttér-információ
39	2.3.2.3.2.2	Beszerzett termékre vonatkozó igazolás
40	2.3.2.2.1.1	k+f tervezés
41	2.3.2.2.1.2	k+f bemenő adatai
42	2.3.2.2.1.3	k+f kimenő adatai
43	2.3.2.2.1.4	k+f változások ellenőrzése
44	2.3.2.2.2.1	k+f felülvizsgálata
45	2.3.2.2.2.2	k+f igazolása
46	2.3.2.2.2.3	k+f validálása
47	2.3.2.4.1	Termékek és szolgáltatások ellenőrzése
48	2.3.2.4.2	Termékek és szolgáltatások validálási hiányosságai
49	2.3.2.4.3	Azonosítás és nyomon követés
50	2.3.2.4.4	Ügyféligények felmérése
51	2.3.2.4.5	Termékmegőrzés, -raktározás, -archiválás

Nyilvánvaló, hogy a kockázati rendszer nemkívánatos állapotainak kialakulásában nemcsak az akadályozó tényezők (amelyek passziválására pillanatnyilag nincs lehetőség) játszhatnak szerepet, hanem a zavaró tényezők is. A zavaró tényezők természetesen nemcsak a passziválás munkáját (a hibaelhárítást, a rehabilitációt, a helyreállítást, a hiányosságok kiküszöbölését) akadályozzák, hanem a tényleges munkavégzést, valamely kitűzött feladat végrehajtását is. Az elmélet bizonyos mértékig modellezni képes a zavaró tényező fogalmát a „*karbantartás-mulasztás*” fogalmának bevezetésével. Ezt a „*primeseményt*” elvileg *bármely* időpontban lehet passziválni, ámde *minden* pillanatban: *nem lehet*. Hasonlóképpen valamennyi karbantartás-mulasztás közben tartására *mindig* van lehetőség, de valamennyiére nyilvánvalóan *sohasem*.

Ennélfogva a logikai kockázatelem paradigmáját célszerű kibővíteni, hogy képes legyen az akadályozó tényezők mellett a zavaró tényezők szerepét is kellő elbírálásban részéssíteni.

Ezt a feladatot a logikai konfliktuselmélettel való egyesítéssel kívánjuk elvégezni.

4. Ágens és konfliktus

4.1. *Viselkedés és tolerancia*

Az alkatszociológia feladata, hogy a társadalmi entitások működését az entitás alkati tulajdonágaiból vezesse le. Ehhez az alkat fogalmának megfelelő definíciójára van szükség.

4.2. *Viselkedés és akció*

„A kockázati rendszer viselkedésének valamilyen cél érdekében történő befolyásolása [...] mindig *kölcsönhatást* jelent a kockázati rendszer és környezete között.” (Bukovics, 2007, 64)

„A konfliktuselméletben [...] meg kell találni az *inger* és a *hatás* megkülönböztetésének és *egymásra vonatkoztatásának*, valamint elhatárolódásának módját.” (Bukovics, 2007, 185)

„A kockázati rendszerek *viselkedésén* az állapota változását értjük. A kockázati rendszerek viselkedését azonban nemcsak passzívan *szemlélni*, jól-rosszul *leírni*, hanem aktívan *befolyásolni*, *többé-kevésbé irányítani* is lehet. A kockázatkezelés paradigmájának szellemében a (hatáskörünkben lévő) *primeseményeken* keresztül történik az állapotváltoztatás, és a primesemények állapotváltozásának eredményeként áll elő magának a kockázati rendszernek az állapotváltozása. A logikai kockázatelemzés explikációs módszere minden esetben elvi lehetőséget ad ennek a változásnak a meghatározására. A kockázati rendszer viselkedésének valamilyen cél érdekében történő befolyásolása tehát mindig *kölcsönhatást* jelent a kockázati rendszer és (a szó legáltalánosabb értelmében vett) környezete között. Ez a kölcsönhatás az, amit és aminek az időbeli lefolyását *stratégiai* modellekkel kívánunk leírni.” (Bukovics, 2007, 71)

5. Viselkedés és alkat

5.1. *Az alkatfogalom előfordulásai*

A köznyelvben az „*alkati kérdés*” fordulat igen gyakori. A művelt nagyközönség a „genetikailag meghatározott” jelentésben használja. A genetika viszont tagadja a determinisztikus értelemben vett genetikai meghatározottságot, és csak mint *lehetőséghorizontot* ismeri el.

A kriminológia óvakodik a „genetikailag meghatározott bűnözői alkat” fogalmától. Az alkatra való hivatkozás, az, hogy az „alkat nem mentség”, hogy van-e „bűnözői alkat”, esetenként megjelenik az igazságszolgáltatásban is és a munka világában is, és a kisebbségi politikában is heves vitákat vált ki.

A szociológia (több más tudományhoz hasonlóan) más paradigmába internálja. Előszeretettel használja olyan fogalomként, amelynek vizsgálatát nem tartja saját a

szaktudományának körébe tartozónak. Jóllehet, a külső szemlélő számára a probléma szociológiailag érdekesnek látszik, a szociológia azonban ügyet sem vet rá.

Az alkati alkalmatlanság vádja néha nemcsak személyekre, hanem intézményekre, kollektív entitásokra: pártokra, vállalkozásokra, bankokra stb. is vonatkozik. A szociológia sem nélkülözi az alkati kérdés *említését*. *Használatát* azonban gondosan kerüli

A pszichológia is szívesen folyamodik a genetikára való utaláshoz olyan kérdésekben, amelyek meghaladják paradigmatis kompetenciáját.

A legerterjedtebb, *Kretschmer-féle* elmélet szerint a *testalkat* meghatározza, hogy milyen *pszichés* megbetegedésre hajlamosítható az ember. Ezzel összefüggésben a múlt század közepe táján divatban voltak a *piknikus* és a *leptoszóm alkat* kifejezések.

5.2. Az alkat elméleti fogalma

Kurt Lewin a Cassirert követő tudományos módszertanában megtette az első lépéseket az *arisztotelészi korszaktól* a *galileánusi paradigma felé*. (Lewin, 1972, 41)

Az alkatszociológia ezt a problémát a tolerált konfliktustípusoknak mindössze négy dichotóm attribútum használatával való leírásával, egységes és áttekinthető formában kezeli.

Sajnálatos, hogy Kurt Lewin, aki ismerhette már a fogalomalkotásnak azt a módját, amelyet *absztrakciós definíciónak* nevezünk, nem alkalmazta az alkatfogalomra.

Mi most az alapvetést a fregei szellemben kíséreljük meg. (Frege, 1980)

A következő két empirikus evidenciából indulunk ki:

- vannak társadalmi entitások, amelyek különböző körülmények között azonos módon működnek;
- vannak társadalmi entitások, amelyek azonos körülmények között különböző módon működnek.

E kettős tapasztalati evidenciát absztrakciós definícióvá alakítva adódik az alkat absztrakciós definíciója a társadalmi entitások általános esetére vonatkoztatva.

Azt mondjuk, hogy két társadalmi entitás (speciálisan FRS-rendszer) *alkata* akkor és csak akkor egyenlő, ha *különböző körülmények között azonos módon működnek*.

Ezt a meghatározás fokozatosan pontosítandó, hogy lehetővé váljék az egzaktabb matematikai-logikai tárgyalás. A meghatározásnak ezt a módját a matematika és az egzakt természettudomány gyakran alkalmazza.³

Annak ismerete, hogy két FRS-rendszer mikor *egyenlő*, *előfeltétele*, és nem következménye az alkategyenlőség definíciójának. Ennek vizsgálata előtt a „különböző körülmények” logikailag előbbre való tárgyalása szükséges. Ennek előfeltétele, hogy

3 Például azt mondjuk: két háromszög alakja akkor és csak akkor egyenlő, ha a két háromszög hasonló; két egyenes iránya akkor és csak akkor egyenlő, ha a két egyenes párhuzamos; két fizikai rendszer hőmérséklete akkor és csak akkor egyenlő, ha a két rendszer termikus egyensúlyban van; két halmaz elemeinek száma (számossága) akkor és csak akkor egyenlő, ha a két halmaz elemei egye-egy értelmű módon megfeleltethetők egymásnak. Ezekben a példákban közös, hogy egy új fogalmat egy *ekvivalenciarelációra* vezetünk vissza.

magának a *körülménynek* a fogalma is határozott jelentést nyerjen a jelen kontextuson belül.

Legalább két egzakt matematikai diszciplína létezik, ahol a körülmény fogalma – természetesen magas absztrakciós szinten és specifikus tartalommal – centrális szerepet kap. Az egyik a *topológia* (a maga környezetfogalmával), a másik a *valószínűség-számítás* (Rényi, 1954) (a körülménykomplexum szerepeltetésével). A humán és társadalomtudományba való bevezetése Kurt Lewin érdeme (pszichológiai ökológia) (Lewin, 327). Az általa használt *situáció* fogalma értelemszerűen annak felel meg, amit mi itt a „*körülmények*” szóval illetünk. Lewin koncepcióját követve⁴ intuitíve abból indulunk ki, hogy valamely ágens (és általában: társadalmi entitás, FRS-rendszer) viselkedésére (működésére) vonatkoztatott körülménykomplexum mindazon situációk összessége, amelyben az ágens viselkedése elfogadható, az elvárható magatartási (működési) normáknak megfelel. A „valamely situációban tanúsított elfogadható viselkedés” ugyanúgy *alapfogalom*, mint például a „természetes szám” fogalma az aritmetikában, az „illeszkedés” relációja a geometriában, az „objektum” fogalma a logikában vagy a halmaz fogalma mint „bizonyos dolgok (fogalmának) összessége” a matematikában.

Jelen kontextusban, amikor valamely situációban *elfogadható viselkedést* említünk, mindig a situációban tapasztalható *zavar ellenére elfogadható viselkedésre* gondolunk.

Abból indulunk ki, hogy minden ágens minden situációban mindig valamilyen zavar (perturbáció, akadályozó tényező stb.) ér. A zavart az ágens egy bizonyos mértékig tűri (elviseli, tolerálja), egy bizonyos határ után situációt vált (elmenekül, megszökik, megszűnik, csődbe megy stb.). Számunkra a „*viselkedés*” (általában: a társadalmi entitás működése) tehát *alapfogalom*, amely a legszorosabb kapcsolatban van a *zavartűréssel*, a situáció „elviselésével”.

6. Konfliktuselméleti alapvetés

6.1. „Ágens”, „helyszín”, „zavar”

A situáció (konfliktussituáció) a következő három tényező (paraméter) egysége (rendezett hármasa): „*agens*”, „*helyszín*”, „*zavar*”. Ez a három tényező valamilyen módon és mértékben rendeltetésszerűen képes működni. E három alapfogalomnak központi jelentősége van az elméletben. (Részletesebb kifejtése megtalálható a következő helyen: Bukovics 2007, 4.6 fejezet.)

Itt csak annyiban pontosítunk, hogy a magyarban a „zavar” igen sokféle jelentésárnyalata közül az „*irritáció*”, „*irritál*” jelentése áll intuitíve a legközelebb a célba vetthez. Ugyanakkor nem kerülheti el a figyelmünket, hogy van egy mellékjelentése (amelyet elsősorban az „elzavar” alak hordoz), amelyet az „*ösztönöz*”, „*stimulál*”, „*frusztrál*”, il-

4 Lewin (1972) külön fejezetben foglalkozik a „szituációval mint egészszel kezdődő elemzés” témakörével.

letve az angol „*arousal*” ad vissza. A köznyelvben szinonimaként jelenik meg olykor a „*stressz*” és a „*motiváció*” és az „*indíték*” is.

A logikai konfliktuselmélet eredeti koncepciója szerint (amelyet az alkatszociológia előzményének és feltételének tekintünk) a *toleranciát* a *zavartűrés* mértékének tekintjük.

Van a toleranciának egy mellékjelentése is, ez az „állapot helyreállításának képessége” kifejezéssel írható körül. Ez azonban kellő explikatív előkészítés után a „reziliencia” szóval adható vissza. (Erre vonatkozóan utalunk a Bulla Miklós és Tamás Pál szerkesztésében és közreműködésével készült, *A reziliencia esélyei* című tanulmánygyűjteményre. (Bulla–Tamás, 201?)

Az elmélet gyakorlati alkalmazásának folyamatában a *zavar* értékvonatkozású negatív konnotációi fokozatosan elenyészek, hiszen a zavar elleni viselkedés felfogható ösztönző kihívásnak is. Így azonban megnő a veszélye a téves asszociációk elterjedésének. Szükségessé válik tehát egy értékesmleges szakkifejezés, amely mentes a józan ész primitív előítéleteitől és *entimémáitól*. Erre a célra szakmailag legalkalmasabbnak látszana a „*stressz*”, csakhogy ez a fogalom már foglalt. Adódnék a „viselkedés oka” körülményes és ügyetlen kifejezés, amelyet ráadásul a szakma hajlamos lenne az *érzet* és *észlelet* fogalmára visszavezetni. Ezt a koncepciót azonban Nicolai Hartmann-nak az észlelésre vonatkozó elemzése végleg tarthatatlanná tette. (Hartmann, 1977, 75)

Számunkra – őrizkedvén a meggondolatlan terminológiai újításoktól – olykor megtartjuk a „zavar” szót, de hangsúlyozzuk, hogy jelentését lényegileg csupán a „hatás” fogalmára korlátozzuk, és tartózkodunk minden értékfogalmi asszociációtól és elkötelezettségtől. Olykor megengedhetőnek tűnik a „*viselkedésindíték*” műszó óvatossá használatát.

Hasonló óvatosságot kíván az ágens „toleranciája” is. Attól függően, hogy a viselkedést milyen értékfogalommal jellemezzük, pozitív esetben (amikor tehát a viselkedésindíték pozitív, azaz ösztönzőnek minősül) a tolerancia helyett intuitíve a „teljesítőképesség” vagy a „teljesítmény”, esetleg az „aktivitás” használandó.

Egy ágens egy időpontban természetesen mindig egy és csakis egy szituációban létezhet.

Az viszont, hogy valamely szituációban hogyan *viselkedik*, azaz milyen hatásokra hogyan *reagál*, vagyis hogy milyen válaszreakciói vannak, már nemcsak az aktuális szituációtól, hanem a már megtapasztalt (megismert, megélt) szituációk összességétől is függ. Ily módon minden ágenshez természetesen hozzátartozik egy szituációtartomány, amelynek tagjaiban (elemeiben) az ágens az őt ért zavarokat tűri, ennek ellenére elfogadható módon viselkedik.

Valamely társadalmi entitás logikailag lehetséges *szituációtartományának* összességét (az entitásra vonatkozó) *konfliktustérnek* nevezzük. Az elnevezést az a szemlélet indokolja, amely szerint a szituációkban tapasztalható zavarforrások elvileg ellentétesek a (normálisan elvárható) rendeltetészerű működéssel, azzal ütköznek, konfliktusban vannak.

6.2. Szituációattribútumok

A szituációt a következő négy attribútumpárral jellemezzük:

- „Aktivitás”, jele A; ellentéte: „reaktivitás”, jele R.
- „Belsőség”, jele B; ellentéte: „külsőség”, jele K.
- „Csoportosság”, jele C; ellentéte: „egyediség”, jele E.
- „Direktség”, jele D; ellentéte: „indirektség”, jele I.

Ezt a következő táblázat foglalja össze, illetve egészíti ki:

A szituáció kódjele	Kudarccforrás Attribútum 1	Kudarccforrás Attribútum 2	Kudarccforrás Attribútum 3	Kudarccforrás Attribútum 4
0	Reaktív	Külső	Egyéni	Külső
1	Reaktív	Külső	Egyéni	Belső
2	Reaktív	Külső	Csoportos	Külső
3	Reaktív	Külső	Csoportos	Belső
4	Reaktív	Belső	Egyéni	Külső
5	Reaktív	Belső	Egyéni	Belső
6	Reaktív	Belső	Csoportos	Külső
7	Reaktív	Belső	Csoportos	Belső
8	Aktív	Külső	Egyéni	Külső
9	Aktív	Külső	Egyéni	Belső
10	Aktív	Külső	Csoportos	Külső
11	Aktív	Külső	Csoportos	Belső
12	Aktív	Belső	Egyéni	Külső
13	Aktív	Belső	Egyéni	Belső
14	Aktív	Belső	Csoportos	Külső
15	Aktív	Belső	Csoportos	Belső

Ezzel kapcsolatban Lewin mezőelméleti paradigmáját követve (Lewin, 1972) a következő axiómákat fogadjuk el: egy ágens bármely időpontban

- egy és csakis egy szituációban *létezh*t (mindig van valamilyen szituációban);
- egyidejűleg több szituációt is *tarthat* elviselhetőnek;
- bármely szituációt az általa elviselhetőnek tartott összes többi szituációtól függetlenül *elviselhetőnek* tartja.

Az *elviselhetőnek tartott szituációt* a rövidség kedvéért röviden *tűrt* vagy *tolerált* szituációnak is mondjuk.

Egy ágens tűrhetőnek (sőt esetleg kívánatosnak) tarthat olyan szituációt is, amelyet közvetlenül soha nem élt meg, csupán (téves vagy hamis) ismeretei, elképzelései, illúziói vannak róla.

Egy szituáció tűrhetőségének megítélésében a szituációról való tudás helyességének nincsen szükségképpen meghatározó szerepe.

A fenti *sztuációhatározó attribútumok* intuitív interpretációjának teljes kifejtése meghaladja a rendelkezésünkre álló terjedelmet. Megjegyezzük azonban, hogy a jelenleg fejlesztés alatt álló, Konfliktuselemzés munkacímű, még nem publikus számítástechnikai szoftver erre vonatkozóan bőséges példanyaggal szolgál.

6.3. A szituációtartomány

Valamely *agens szituációtartománya* (szinonimaként: *toleranciatartomány*) mindazon *sztuációk* összessége, amelyekben az *agens* valamilyen mértékben (az ágenst ért zavarkörülmények ellenére) *rendeltetésszerűen* (elfogadhatóan) képes működni.

A „rendeltetésszerű működés” – amely itt szintén alapfogalom – szempontjából közömbös, hogy az ágens „tűri”-e, vagy „élvezi”- e a szituációt. Más szóval, hogy viselkedésének indítéka pozitív (ösztönző) vagy negatív (akadályozó).

A szituációtartomány egyértelműen meghatározza az alkatot. Ez jelenti az alkatfogalom implicit (axiomatikus) definícióját a társadalmi entitások általános esetében.

Az alkatelméleten belül modellelméleti értelemben a szituációtartomány definíciószerűen *maga az alkat*.

Az ágensnek általában megvan az a képessége (hatáskörében áll), hogy akár *elviseljen* (tűrjön, toleráljon) egy szituációt, akár megváltoztassa a mindenkori szituációt, amelyet elfoglal.

Az ágensnek szabad akarata van, akkor is, ha természetes, akkor is, ha kollektív, akkor is, ha jogi személy. Ilyenkor *sztuációváltásról* beszélünk.⁵

Az alkatszociológia informatikai apparátusával az alkat alapján való működés értelmezése, tehát a funkció kapcsolata a struktúrával jelenleg folyó kutatás tárgya (Kun, 2014).

Ennek fő iránya az logikai kockázatelmélet és a konfliktuselmélet egyesítése annak érdekében, hogy a közigazgatási ügyintézés megfelelhessen a mai kor jellemző technikai és elméleti kihívásainak. Ezek a kihívások azt a feladatot jelentik az elmélet számára, amely a minden korábbinál tapasztalható természeti, civilizációs és politikai változások gyorsaságához és radikális voltához alkalmazkodni képes állam cselekvését alapozza meg parancsoló szükségszerűséggel.

Professzionálisan az *adaptív közigazgatás* elméletéről van szó.

5 A szituációváltás intuitíve nagyjából megfelel a (Berne, 1961) által használt *tranzakció* fogalmának. A magyar nyelv „vagy megszokik, vagy megszökik” mondása jól kifejezi ennek intuitív tartalmát.

6.4. A toleranciafüggvény értelmezése

A konfliktusok leírása annyit jelent, mint az ágensek konfliktushelyzetben való viselkedésének –általános működési törvényszerűségeinek – a leírása. Az ágensek működésének leírása, funkcionális jellemzése, az ágens ún. toleranciafüggvénye által történik, amely az autoidentikus kockázati rendszerekre vonatkozó Shannon-féle quorumfüggvény általánosításának tekinthető.

A toleranciafüggvény a százalékos skálán kifejezett viselkedésindítékra mint ingerre adott, viselkedésindikátornak nevezett, ugyancsak százalékos skálán kifejezett választ adja meg.

A toleranciafüggvény az ágens állapotjellemezésére, illetve viselkedésének jellemzésére szolgál. Matematikai definíciója értelmében úgy interpretálható, mint annak valószínűsége, hogy az ágens valamilyen zavar éri, pontosabban, hogy valamilyen megnyitott kudarcforráscsoport egyidejű hatása éri. Értelmezésünk szerint ez a hatás az ágensben valamilyen állapotváltozást idéz elő. Ezt írja le a toleranciafüggvény.

A toleranciafüggvény valamely ágens *tűrőképességét* kvantifikálja a toleranciaartományhoz tartozó *perturbációk* függvényében. E tekintetben a toleranciafüggvény a klasszikus alkattan Yerkes–Dodson- (1908) féle *karakterfüggvényekkel* mutat rokonságot. Ezt a megközelítésmódot a múlt század elején, Yerkes és Dodson munkássága után, a Kretschmer-féle *alkattan* követte, hogy azután napjainkban a Selye-féle *stressz-szelmélet*-alapú *karakterológiának* adja át a helyét.

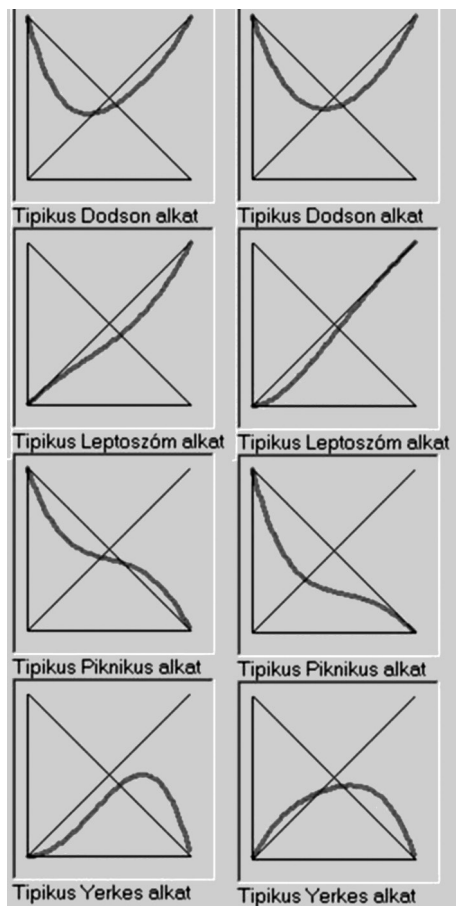
6.5. A toleranciafüggvény alaptípusai

A toleranciafüggvények tipológiája elméleti háttérének kialakításában meghatározó jelentősége volt Kretschmer, Yerkes, Dodson és Shannon munkásságának. Az ő tiszteletükre, nevük kezdőbetűi alapján, KYDS-tipológiáról beszélünk.

A toleranciafüggvények matematikai elmélete megtalálható a Bukovics- (2007) értekezésben, itt nem részletezzük. Szemléltetjük azonban az alaptípusok jellegzetes formáit.

Mivel a toleranciafüggvény az ágens alkattát írja le, a tipológia vonatkozásában beszélhetünk közvetlenül az alkatról is. Egyszerűen megfogalmazva, az alaki sajátosságok a következők.

- Dodson-alkat: 0 értékű ingernél a válasz 100, 100 értékű ingernél a válasz szintén 100, középen pedig van egy minimális válaszárték, azaz „lefelé púpos” a görbe.
- Leptoszóm alkat: 0 értékű ingernél a válasz 0, 100 értékű ingernél a válasz 100, 0-tól 100 felé haladó ingerérték esetében a válaszárték is folyamatosan növekszik.
- Piknikus alkat: 0 értékű ingernél a válasz 100, 100 értékű ingernél a válasz 0, 0-tól 100 felé haladó ingerérték esetében a válaszárték is folyamatosan csökken.
- Yerkes-alkat: 0 értékű ingernél a válasz 0, 100 értékű ingernél a válasz szintén 0, középen pedig van egy maximális válaszárték, azaz „felfelé púpos” a görbe.

Példák KYDS-altípusokra

6.6. Inger-válasz visszacsatolás. A Feigenbaum-lépcső

Legyen most a viselkedésindíték az ágens ösztönzésének mértéke, és a viselkedésindikátor, vagyis a toleranciafüggvény értéke az ágens teljesítménye. Nézzük meg, milyen hatása van az ágens teljesítményváltozására annak, ha az ösztönzés pozitív jellegű, tehát követi a leadott teljesítményt.

Konfliktuselméleti megközelítésünkhöz talán legközelebb áll a káoszelméletben alkalmazott Feigenbaum-féle *rekurzív állapotjellemezés* (Gleick, 1999).

Induljunk ki egy adott induló ösztönzésből. Az erre adott válasz, a teljesítmény legyen a következő lépésben az ösztönzés mértéke. Legyen az erre válaszként leadott teljesítmény a következő ösztönzés alapja. Folytassuk az eljárást ugyanígy tovább, vagyis minden lépésben az ösztönzés mértéke az előző lépésben leadott teljesítményszint.

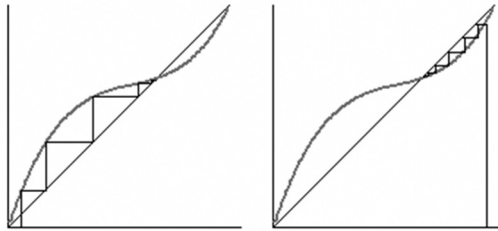
Geometriailag ezt így lehet megjeleníteni a viselkedésfüggvény ábráján:

1. Elindulunk a vízszintes tengely egy pontjából.
2. Függőlegesen rávetítjük ezt a pontot a toleranciafüggvény görbéjére.
3. A függvénygörbe adott pontját vízszintesen rávetítjük a 45 fokos egyenesre.
4. A 2. és 3. lépéseket többször megismételjük.

Ha összekötjük az egymást követő pontokat, akkor kapjuk a *Feigenbaum-diagramot*. (Mitchell Feigenbaum amerikai matematikus, a káoszelmélet egyik kiemelkedő kutatója (Feigenbaum, 1979) Másik szokásos elnevezése *Feigenbaum-lépcső*, mert számos esetben valóban lépcső alakú.

Nézzünk néhány példát. KYDS-típusú viselkedésfüggvényeket vizsgálunk, különböző viselkedésindíték-értékek mellett, és a Feigenbaum-diagram alapján elemezzük az ágens viselkedését teljesítményalapú ösztönzés esetén. A viselkedésfüggvény kódjának első betűje utal az alaptípusra.

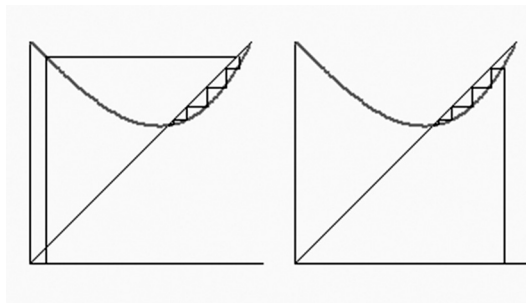
Leptoszóm

L viselkedésfüggvény

A fenti L viselkedésfüggvény esetében akár kicsi, akár nagy értékű ösztönzéssel indulunk, mindig ugyanahhoz a leadott teljesítményhez jutunk.

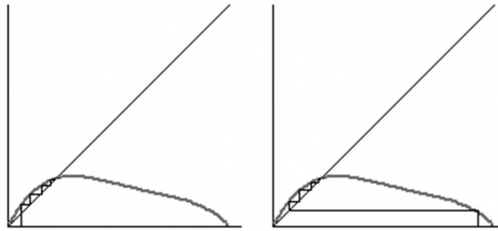
Dodson

DH58 viselkedésfüggvény

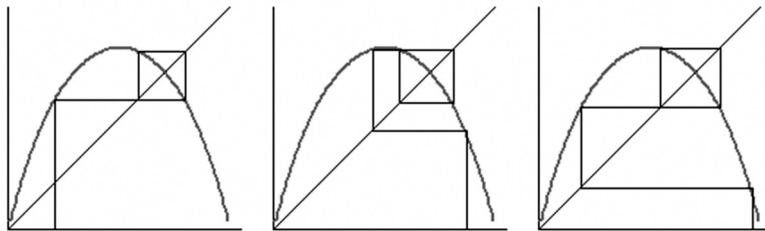
A fenti DH58 viselkedésfüggvény esetében akár kicsi, akár nagy értékű ösztönzéssel indulunk, mindig ugyanahhoz a leadott teljesítményhez jutunk.

Yerkes

YS29 viselkedésfüggvény

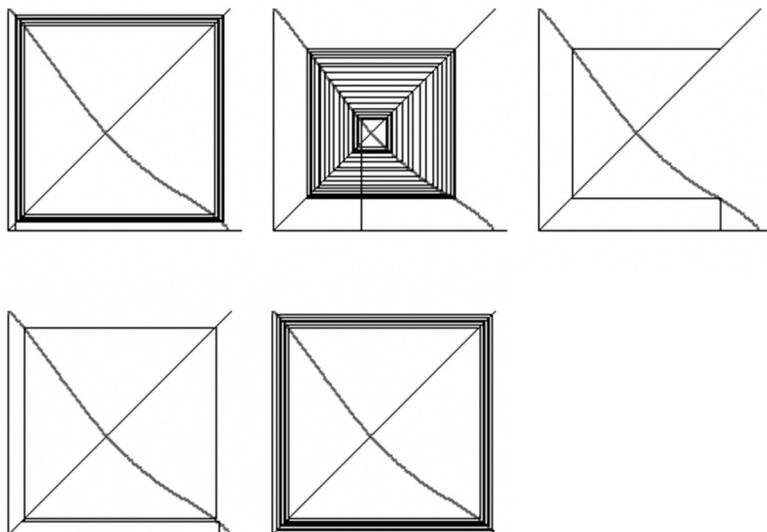
A fenti YS29 viselkedésfüggvény esetében akár kicsi, akár nagy értékű ösztönzéssel indulunk, mindig ugyanahhoz a leadott teljesítményhez jutunk.

YS50 viselkedésfüggvény

A fenti YS50 viselkedésfüggvény esetében akármilyen értékről indítjuk az ösztönzést, végeredményképpen mindig két érték egyikét nyújtja felváltva az ágens. A két érték közötti ingadozás miatt a viselkedés mindig kaotikus jellegű.

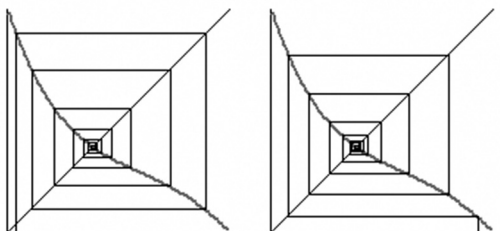
Piknikus

P viselkedésfüggvény

A fenti P viselkedésfüggvény esetében 0-hoz és 100-hoz közeli értékről indítva az ösztönzést, végeredményképpen mindig felváltva 0-hoz és 100-hoz közeli értékek között ingadozik az ágens reakciója. A két érték közötti ingadozás miatt a viselkedés mindig kaotikus jellegű. Az ingadozás mértéke szélsőségesen nagy.

Közepes értékről indulva spirálszerű útvonalon távolodik egymástól az ingadozás két szélső értéke.

Egy meghatározott, közepesnél nagyobb induló érték esetében az ingadozás stabilizálódik, mindig ugyanazon két érték között történik.

P viselkedésfüggvény

A fenti P viselkedésfüggvény esetében bármilyen értékről indítva az ösztönzést, végeredményképpen egy spirálszerű útvonalon mindig ugyanazon értékhez jut el az ágens reakciója. A konvergencia kezdetben lassan csökkenő lépésekben történik.

A fentiek alapján jól látható, hogy az ösztönzés helyes módjának kiválasztásához komoly segítséget adhat a viselkedésfüggvény ismerete. Vannak olyan esetek, amikor a teljesítményalapú ösztönzés kifejezetten serkenti az ágenst. Más esetekben azonban pont ellenkezőleg, az ilyen ösztönzés éppen a kívánttal ellentétes hatást ér el. Előfordul az is, mégpedig több viselkedési alaptípusban is, hogy a teljesítményalapú ösztönzés teljesen kaotikussá teszi az ágens viselkedését. Nagyon fontos tehát, hogy az ágens alkata alapján a megfelelő ösztönzési módot kell kiválasztani, és ez korántsem mindig a teljesítménnyel arányos ösztönzés.

7. Az adaptivitás a közigazgatásban

7.1. Az adaptivitás fogalma, esetei, lehetőségei

Az adaptivitás intuitíve a változó környezethez való alkalmazkodást jelenti. E közismert fogalom közigazgatás-tudományi explikálásának érdekében elemezni kell feletébb szerteágazó konnotációját.

Az élő rendszerek esetében az alkalmazkodás jelenti a létezés módját, és a létért való küzdelemben a túlélési stratégiák feltételét jelenti. A növényi és az állati bioszférában az evolúciós előnyök biztosítója, eszköze pedig (Norbert Wiener kibernetikai paradigmája szerint) a *filogenetikus tanulás* és az *ontogenetikus reprodukció*. M. McLuhan közegszociológiai elmélete szerint a humán bioszféra megkülönböztető jegye, hogy az evolúció, az egyed szerveinek és képességeinek kiterjesztése mindig a környezettel szemben történik, nem pedig *azzal összhangban* (ami az ember nélküli bioszférában a létért való küzdelem kísérő jellemzője). A bioszférában az adaptáció velejárója a *mimézis*, amit a *mémemélet* a kultúra világmagyarázó princípiumává akar emelni. A civilizációs társadalomban az adaptáció uralkodó formája a *strukturális változás által létrehozott funkcióváltozás*. Ennek ösztönös példája már az állatvilágban megfigyelhető, amint azt az android robotika a *járáselemzés* közvetítésével hasznosítja. (A ló például nyolcféle járásmóddal képes adaptálni a környezethez, a poroszkálástól az ügetésen át a különböző vágтамódokig.)

A civilizációs társadalom a strukturális reformok alakjában alkalmazza a környezethez való adaptálást. A klímatudomány és a klímapolitika az adaptáció és a mitigáció versengő viszonyait is tekintetbe veszi.

A közigazgatás-tudománynak is van mondanivalója az adaptáció vonatkozásában, hiszen mind a logikai kockázatelmélet, mind a konfliktuselmélet közigazgatás-tudományi irányultságában a kezdetektől voltaképpen adaptációs problémákból merített motivációs ösztönzést.

7.2 A közigazgatási adaptivitás elmélete

A közigazgatási adaptivitás elmélete két – már említett – elmélet: a logikai kockázatelmélet és a konfliktuselmélet egyesítésével alakítható ki. Hogy ez miként lehetséges és miért szükséges, azt Kun (2014) mutatta ki. Ennek alapján arra a megállapításra jutotunk, hogy az adaptivitás a *döntési stratégiák* és *preferenciák* alkalmazásával biztosítható.

Az nyilvánvaló, hogy minden társadalmi entitással, ágenssel, jogintézménnyel, közigazgatási szervezettel szemben támasztott alapvető minimális társadalmi elvárás az *elfogadható működés*. Ez a voltaképpeni *pleonazmus* annak a közhelynek a szégyenlős formája, amelyet a „mindenki hibázik” frázis fejez ki. Az egzakt tudomány nem tud mit kezdeni ezzel, és ezért lényegesnek, relevánsnak tartván a kérdést, az *adaptivitás* fogalmának kidolgozásától reméli a professzionális választ. Kun (2014) előkészítő munkája alapján a két elmélet (mármint a logikai kockázatelmélet és a konfliktuselmélet) egyesítésével az közigazgatási adaptivitáselmélet kiépítése az alább következő részfeladatokból áll.

8. A jogintézmény adaptivitása kialakításának elméleti feladatai

Az itt következők során a „*jogintézmény*” fogalmának egy normatív elméleti modelljével dolgozunk. A modell neve: AdPAS („Adaptive Public Administration System”: „adaptív közigazgatási rendszer”). Az AdPAS mint modell és mint rendszer ideáltipikus esete az a közigazgatás-tudományi megközelítés, amelynek *in silico* implementációja a CaSSUS-paradigma keretében került kidolgozásra. (Bukovics, 2014b) Ebben az értelemben tehát az AdPAS a CaSSUS általánosítása.

8.1. Az ügylet jellemzése műveleti hálóval

Felidézzük a műveleti háló fogalmát a CaSSUS-modellből (vö. Bukovics, 2014b).

A műveleti háló a közigazgatás tudomány legfontosabb fogalma.

Minden ügýtípushoz hozzátartozik egy „*műveleti háló*”, amely a műveletek *soros* (egymás után) és *párhuzamos* (egyszerre történő) végrehajtásának rendjét és kapcsolatait rögzíti. Másként fogalmazva: a műveleti háló határozza meg a műveletek közötti *közvetlen követések* (rákövetkezési viszonyok), az *alternatívák* és a *konjunkciók közötti preferenciák* logikáját.

Valamely ügy műveleti hálója az ügy elintézésének érdekében végrehajtandó műveletek összessége, a műveletek közötti *követési* és *választhatósági* feltételekkel együtt.

A műveleti hálót alkotó műveletek, azaz a műveleti háló (mint halmaz) *elemeit* más szóval a háló *csúcspontjainak* mondjuk. A *végrehajtott* műveletek összessége az ügy (elintézettségi) *állapota*. Ez más szóval az ügy műveleti hálójának is az állapota.

Egy műveletnek háromféle lehetséges állapota van. Az első a *végrehajthatatlan*, a második a *végrehajthatatlan*, a harmadik a *végrehajtott* állapot. A csúcspontok (azaz a műveletek) között háromféle *kapcsolat* (reláció) lehetséges.

Az első a *követési reláció*. Ez határozza meg azt, hogy mely művelet vagy műveletek végrehajtása vagy végrehajthatatlannak minősítése után *kell* (közvetlenül) egy művelet végrehajtását megkezdeni. A második a *konjunktivitás*. Ez határozza meg, hogy mely műveletek egyidejű végrehajtottsága vagy végrehajthatatlansága a szükséges feltétele annak, hogy egy további művelet végrehajtását meg lehessen kezdeni. A harmadik a *diszjunktivitás* relációja. Ez határozza meg, hogy mely műveletek azok, amelyek közül legalább az egyiknek a végrehajtottsága vagy végrehajthatatlansága a szükséges feltétele annak, hogy egy további művelet végrehajtását meg lehessen kezdeni. Ezeket a kapcsolat összefoglalóan *éleknek* nevezzük.

Az ügy elintézése azt jelenti, hogy a kezdőpontból egymáshoz csatlakozó élek sorozatán eljutunk a végpontba. Ha ezek közül egyet passzív állapotba helyezünk, akkor ezen az útvonalon nem tudunk továbbhaladni, alternatív útvonalat, vagyis alternatív elintézési módot kell keresni. Ha nem tudunk eljutni a végpontba, mert bármely útvonalon passzív éllel találkozunk, akkor az ügy *elintézhetségtelen*.

A közigazgatást szigorú szabályok szerint kell végezni. A művelet, amennyiben végrehajtható, egy és csak egy módon hajtható végre. Minden ügytípushoz adott a szükséges műveletek halmaza a műveletek soros és párhuzamos elvégzésének logikájával, illetve az elágazásokkal.

Egy elágazási pont lehet:

- *konjunktív* (például területfoglalási engedélyhez többféle szakhatósági véleményre is szükség van);
- *alternatív* (például az ügyfél választhat a normál vagy a feláras gyorsított ügyintézés között).

Az alábbi ábra példát szolgáltat egy műveleti háló mátrixreprezentációjára:

üP	B01	B02	A03	C04	C05	C06	A07	A08	C09	A10	C11	C12	A13	A14	C15	A16	C17	A18	C19	C20	A21	C22		
B01			A		C	C		A			C	C	A		C	A			C		A	C		
B02		A	C	C	C		A	C	A	C	C		A	C	A		C		C	C		C		
A03				C	C	C		A		A	C	C		A		A	C	A	C	C		C		
C04					C			A	C				C	A	A	C	A	C	A	C	C	A	C	
C05						C		A	A	C	A		C	A	A	C	A	C	A	C	C	A	C	
C06								A	A	C	A	C	C	A	A	C	A	C	A	C	C	C	A	C
A07			A						A	C	A	C	C		A	C	A	C	A	C	C	A	C	
A08									C	A	C	C	A	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	
C09			A						A	C	C	C	A	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	
A10					C						C	C	A	A	C	A	C				C	A	C	
C11						C							A	A	C	A	C	A	C	C	A	C	C	
C12											C		A		C	A	C	A	C			A	C	
A13			A					A						A	C	A	C	A	C	C	C	A	C	
A14													C		C	A	C	A	C	C	A	C	C	
C15			A													A				A	C	C	A	C
A16																	C	A	C	C	A	C	C	
C17																		A				A	C	C
A18																			C	C		A	C	C
C19										A														
C20																								
A21																								
C22																								

A táblázatbeli sorokat és oszlopokat az egyes műveletekhez rendeli hozzá a program. Egy művelet sorában a művelet közvetlenül követő, az oszlopában a közvetlenül megelőző műveleteket látjuk

(a részleteket illetően lásd Bukovics, 2014b).

A jelen AdPAS-modellben nem foglalkozunk a műveleti háló létrehozásának sem *in silico* metodikájával, sem egyéb kérdéseivel. Az AdPAS-ban a műveleti hálót adott-nak vesszük.

8.2. Az ügyintézés akadályozó tényezőinek jellemzése az ágens kockázati explikátumával

Az AdPAS normatív modelljének tárgyát képező jogintézménnyről (mint ágensről) felteesszük, hogy *kockázati rendszert alkot* a szó Bukovics (2007) által adott értelmében. Ennek megfelelően feltételezzük tehát, hogy elfogadható működésének szükséges és elegendő feltétele, hogy elfogadhatatlansága szimbolikus logikai módszerrel *megcáfolható* legyen. Ez matematikailag annyit jelent, hogy a rendszer nemkívánatos működését egy közvetett Boole-függvény definiálja. Ennek grafikus ábrázolására egy ún. *hibafa* szolgál, amelyet paradigmatis utalással a *logikai explikátum* elnevezéssel illetünk. A logikai explikátum hozzárendelésére a minőségbiztosítás területén választék áll rendelkezésre. A döntés az AdPAS-modell szempontjából irreleváns mindaddig, amíg az endogén modellkövetelményeket teljesíti. Vezetői-politikai feladatot jelent.

Illusztráció céljából a Kun (2014) által vizsgált Aghaie-féle hibafát vesszük alapul. Ezen logikai explikátum független változói (51. prímesemény formájában) már szerepelt a 3.3 fejezetben.

8.3. Az ügyintézés zavaró tényezőinek jellemzése az ágens toleranciatartományával

Ennek részleteit és szemléleti előkészítését a jelen 3–6. fejezetek tartalmazzák.

Az AdPAS-projektben – miként előzményeiben is – a toleranciatartományt az ún. Ledley-számmal adjuk meg, és ennek alapján számítjuk ki az ágens alkati jellemzőit.

Ezen a ponton jut szerephez az AdPAS-modell alapját képező két elmélet (kockázat- és konfliktuselmélet) szuperpozíciója, együttes alkalmazása. Ezt az teszi lehetővé, hogy a kockázati rendszer logikai explikátumát konfliktuselméleti attribútumokkal lehet jellemezni, amint az Kun (2014) munkájában bebizonyításra került.

A két elmélet együttes alkalmazásában felmerült egy éppen az egyesítésből eredő, mély elméleti kérdés, amelyet szerintünk az adaptivitás fogalmi apparátusával kezelni lehet. Az ún. „súlyossági paradoxonról” van szó.

8.3.1. A súlyossági paradoxon

A logikai kockázatelmélet és a konfliktuselmélet (Kun, 2014) eredményei alapján egyesíthető elméletet nevezünk *pszichofizikai alkatelméletnek*. Mostantól (ha mást nem mondunk, illetve ha félreértéstől nem tartunk) ez értjük alkatelméleten. Ennek logikai kockázatelméleti része (az Aghaie-féle hibafával konkretizált esetben) 51 prímeseményhez asszociált konfliktuselméleti szituációk attribútumokkal történő típus-határozó minősítését tartalmazza. Ezeket prímszituációknak nevezük. A konfliktuselméleti rész viszont elvileg legfeljebb 16 féle konfliktusszituációt ismer. Ezért az 51 prímszituáció között szükségképpen lesznek azonos konfliktustípusú szituációk.

Ezek konfliktuselméleti szempontból tehát *megkülönböztethetetlenek* lesznek, holott nyilvánvaló, hogy a *típushatározó* és a *típusjellemző* közti különbségtétel az elmélet fejlődőképességének szükséges feltétele. (Bukovics, 2007, 66) Az alkatelmélettel szemben természetes elvárás, hogy alkalmazása során számot tudjon adni az azonos típushatározójú szituációk jellemzőinek különbségéről. Erre utalt (Kun, 2014), amikor a prímesemények továbbértelmezésének lehetőségére és szükségességére mutatott rá.

Nos, az azonos típushatározójú, de különböző típusjellemzőjű szituációkra legszembeszökőbb példát a szituációk *súlyossága* szolgáltat. Azt, hogy az azonos típusú, de különböző súlyosságú szituációk alkatelméletileg nem különböztethetők meg, *súlyossági paradoxonnak*, illetve konstruktív (döntéelméleti) beállításban *súlyossági dilemmának* nevezhetjük.

A mindennapi élet bőségesen szolgáltat példát a *súlyossági dilemmára*. Másiképpen döntünk, ha nagyobb a döntés *tétje* (következménye, súlya), mint ha kisebb, ha egyébként azonos is a döntés *kockázata*.

A salomoni döntés: „súlyossági döntés”, nem egyszerűen kockázati döntés. A futballbíró döntése más (stratégia alapján történik) ha (pénzfeldobással) kezdőcsapatot választ egy futballmérkőzésen, és megint más, ha ez edző hazai bajnokságon méreti meg a nemzetközi mérkőzésre válogatandó csapatot.

8.3.2. Döntési stratégiák és dominanciák

Az önmaga állapotáról tudással bíró ágens (a dolgozatban ilyeneket tételezünk fel) döntéseit nem alaptalanul hozza: mindig létezik valamilyen *döntéshozói indok*.

Az indok lehet (valamilyen szempontból) helyes vagy helytelen, ésszerű vagy ésszerűtlen, etikus vagy etikátlan, felelősségteljes vagy felelőtlen, ismert vagy ismeretlen, nyilvános vagy titkos, és így tovább. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy valamilyen döntéshozói indoknak mindig léteznie kell. Ha nem élünk ezzel a feltevéssel, le kell mondanunk a döntéshozó ágens viselkedésének tudományos tanulmányozásáról. Míg tehát kizárjuk az alaptalan (indok nélküli) döntés esetét, nem hagyjuk figyelmen kívül, hogy a kockázati döntés igen gyakran *véletlen* alapú. (Amikor például a futballbíró pénzfeldobással dönt a térfélről.)

A továbbiakban a *kockázati döntések* esetére szorítkozunk. Ezek olyan döntések, amelyek eredményének megállapításához nincsen (vagy nem ismeretes) algoritmus (pontosabb – matematikai logikai – értelmezéséhez lásd Kalmár, 1952). A kockázati döntést a döntéshozó ágens (legyen az természetes vagy jogi személy) valamely *stratégiai megfontolás* alapján hozza. A „stratégiai megfontolás” kifejezést nem definiáljuk; intuitíve adott alapfogalomnak tekintjük.

A kockázati döntést a döntéshozó *alkati alapon*, más szóval *hajlama* szerint hozza. Az alkati alapon hozott döntés során a döntéshozó számára elvben mindig rendelkezésére áll a *lehetséges stratégiák* valamilyen összessége. Ennek tagjai közül egyesek előnyben részesülnek (dominánsak) másokkal szemben: van közöttük egy *dominanciareláció*.

Erre a dominanciarelációra (Albert, 2007) adott egy axiomatikus definíciót („Dominance Axiom”), amely a kockázati döntések statisztikai elméletében alapvető fontosságú (lásd például Spenger, 2008). Véleményünk szerint a döntési stratégiák közti dominanciareláció általánosítható a *nemvalószínűségi kockázati rendszerekre* vonatkozó kockázati döntések stratégiai preferenciájának esetére is. E reláció definíciójával (az általunk tárgyalt adaptivitás fogalmkörére szorítkozva) a következő pontban foglalkozunk a hajlamfogalom explikációjával összefüggésben. Az explikációt pedig nem a hagyományos (carnapi értelmezés szerinti) szövegezéssel, hanem *in silico*, informatikai alakban, a Függelékben adott „propenziótáblázat” formájában.

Nem zárjuk ki, hogy a táblázat ortodox matematikai átfogalmazása lehetséges.

9. Az adaptív közigazgatás *in silico* modellkísérlete

9.1. A képernyőn megjelenő modelljellezők

Az AdPAS-modell véletlenszerűen megadott alkatot rendel a folyamatban levő ügy intézéséhez Ezt az alkatot azonosítja az ún. Ledley-szám, amely egyben az ügy kódja is. A modell feltételezi, hogy az ügy elintézéséhez szükséges műveletek olyan szituációkban lesznek elvégezve, amely szituációkat annak (konfliktus-) attribútumai és a prímesemények Franklin-paraméterei (azaz a végrehajtási költség és idő) együttesen jellemzik. A modell nem *konkretizálja*, csupán *posztulálja* a szituációjellező attribútumok és a szituációkban végrehajtandó műveleteket jellemző Franklin-paraméterek együttesét definiáló relációkat.

Mindegyik ügy esetében nyolc különböző szempontú algoritmus fut le. Mindegyik algoritmus kiválasztja az erős pontok egy optimális sorozatát, amelynek minden tagját passzivalva az ügy (sikeres vagy lehetetlen) elintézése eldönthető. Az algoritmusok – mint ügyintézési stratégiák – szempontjai az erős pontok prímeseményeinek Franklin-paraméter-összegeire vonatkoznak, az alábbiak szerint:

1. minimális aktiválási összköltség;
2. minimális aktiválási összidő;
3. minimális passzivalási összköltség;
4. minimális passzivalási összidő;
5. maximális aktiválási összköltség;
6. maximális aktiválási összidő;
7. maximális passzivalási összköltség;
8. maximális passzivalási összidő.

Az AdPAS-képernyő függőleges felezővonalától balra található táblázatban látjuk az egyes ügykódokhoz és alkatokhoz tartozó futási eredményeket. Ahol az algoritmus sorszáma mellett felkiáltójel van, ott az adott algoritmus menet közben elakadt, mert túl nehéz feladatba ütközött.

A felezővonalától jobbra fent találjuk a toleranciafüggvényt egy adott kezdőpontból indított Feigenbaum-lépcsővel. Piros vonal jelzi a viselkedésindikátor (jellemzően

a teljesítmény) kritikus értékét, azaz még éppen elfogadható alsó szintjét. Mellette az ügy toleranciatartománya található egy diagramon, ahol a szituáció sorszámának fehér színe azt jelenti, hogy az adott sorszámú szituáció hozzátartozik az ügy toleranciatartományához. A diagram felett egy zöld vagy piros alapszínű téglalap látható egy felkiáltójellel. Ha mind a nyolc algoritmus sikeresen lefutott, akkor az alapszín zöld, egyébként piros.

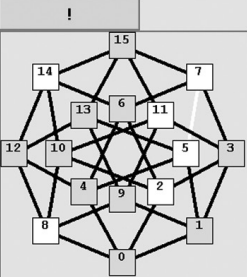
A diagram alatt megtalálható az ügy sorszáma (azonos a függvénygörbe feletti Ledley-számmal), valamint az ábrázolásra kiválasztott algoritmus sorszáma.

Az FS a Feigenbaum-lépcső egymást követő viselkedésindikátor-értékei. Ha az utolsó két érték előtt egy függőleges vonal van, akkor az utolsó két FS-érték a Feigenbaum-lépcső oszcillálásának két viselkedésindikátor-értékét jelenti.

A MinStressz az algoritmus indításakor aktív prímesemények százalékos arányát mutatja.

9.2. Leptoszóm alkatok

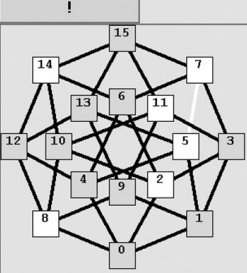
KRIT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time				
L	07446	5	31		1454	1597	1532	1495				
		6			1398	1500	1614	1513				
		7	30		1367	1496	1582	1581				
		8										
		1	5		194	166	175	146				
		2										
		3										
		4										
	5	31		1646	1600	1251	1652					
	6			1637	1633	1219	1615					
	7			29	1454	1396	1288	1539				
	8			31	1639	1601	1269	1667				
	1	5		235	282	259	242					
	2											
	3							6	249	185	216	260
	4							5	235	282	259	242
	5	31		1527	1349	1735	1645					
	6			1417	1405	1638	1668					
	7			30	1516	1342	1788	1449				
	8			31	1454	1343	1627	1704				
	1	6		172	263	271	208					
	2											
	3							5	255	168	196	194
	4											
5	30		1563	1575	1485	1459						
6			1466	1708	1560	1590						

A kiválasztott 09618 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 5. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományai:
{2,5,7,8,11,14}
Sit(2): Reaktív, Külső, Csoportos, Indirekt.
Sit(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(8): Aktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(14): Aktív, Belső, Csoportos, Indirekt.
KYDS: L
FS = 69,43,36,33,31,30,29,28
MinStressz = 8

Közepes szintről indulva a teljesítmény tartósan a kritikus szint alá kerül.

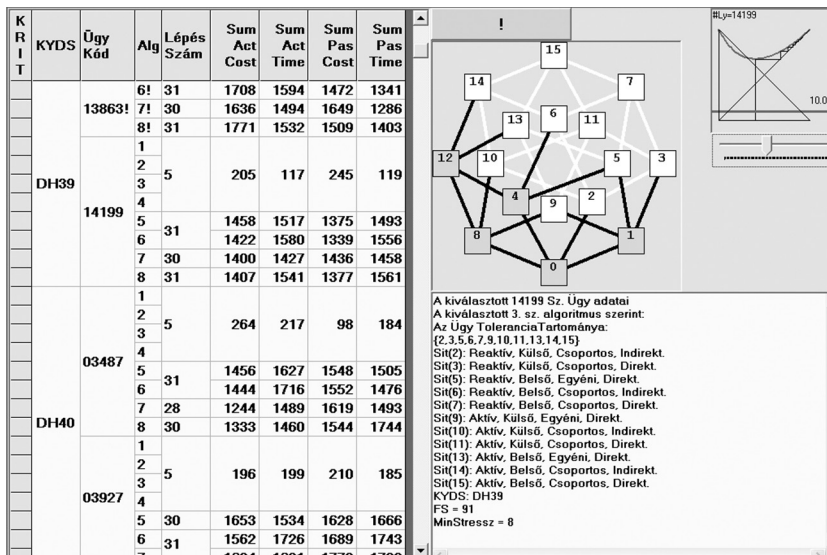
KRIT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time				
L	07446	5	31		1454	1597	1532	1495				
		6			1398	1500	1614	1513				
		7	30		1367	1496	1582	1581				
		8										
		1	5		194	166	175	146				
		2										
		3										
		4										
	5	31		1646	1600	1251	1652					
	6			1637	1633	1219	1615					
	7			29	1454	1396	1288	1539				
	8			31	1639	1601	1269	1667				
	1	5		235	282	259	242					
	2											
	3							6	249	185	216	260
	4							5	235	282	259	242
	5	31		1527	1349	1735	1645					
	6			1417	1405	1638	1668					
	7			30	1516	1342	1788	1449				
	8			31	1454	1343	1627	1704				
	1	6		172	263	271	208					
	2											
	3							5	255	168	196	194
	4											
5	30		1563	1575	1485	1459						
6			1466	1708	1560	1590						

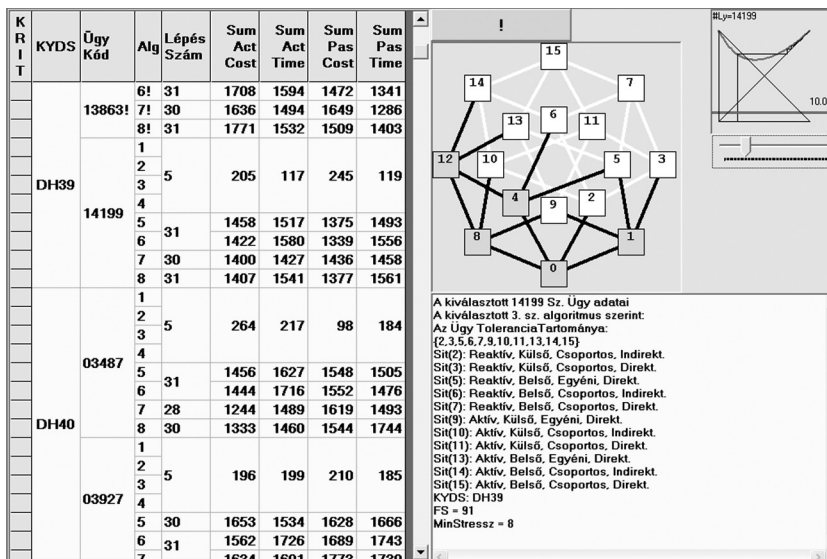
A kiválasztott 09618 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 5. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományai:
{2,5,7,8,11,14}
Sit(2): Reaktív, Külső, Csoportos, Indirekt.
Sit(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(8): Aktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(14): Aktív, Belső, Csoportos, Indirekt.
KYDS: L
FS = 69,43,36,33,31,30,29,28
MinStressz = 8

Magas szintről indulva a teljesítmény tartósan a kritikus szint alá kerül.

9.3. Dodson-alkatok

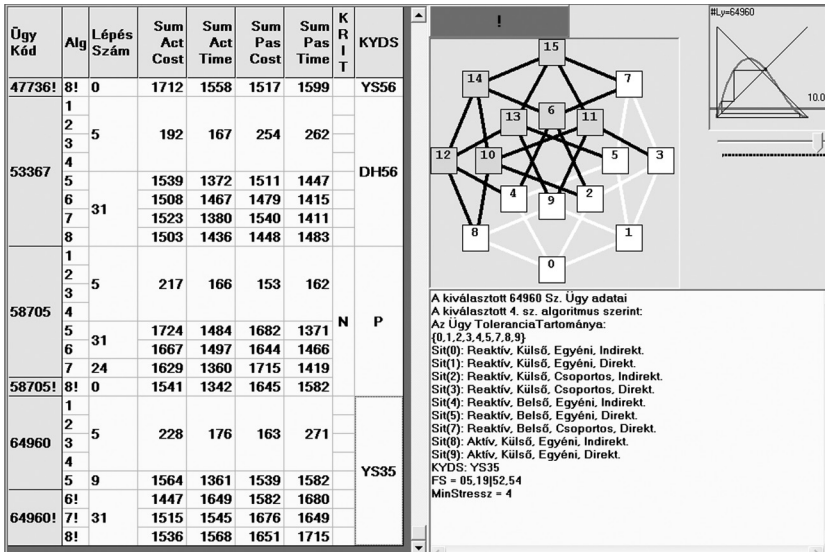

Közepes szintről indulva, a teljesítmény tartósan magassá válik.

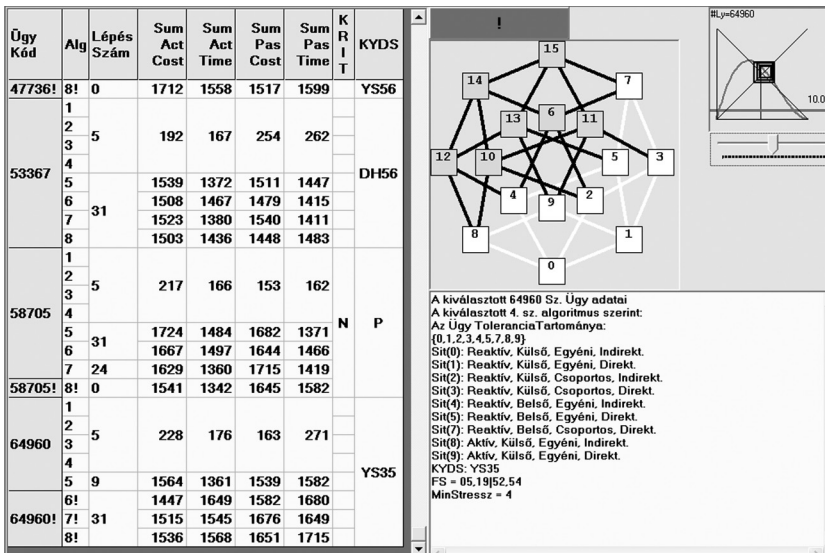

Alacsony szintről indulva a teljesítmény tartósan magassá válik.

9.4. Yerkes-alkatok

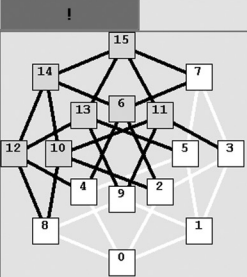

Magas szintről indulva a teljesítmény tartósan közepessé válik.

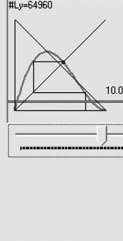

Közepes szintről indulva a teljesítmény kaotikusan ingadozik több közepeshez közeli érték között.

Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time	K R I T	KYDS
47736!	8!	0	1712	1558	1517	1599		YS56
53367	1	5	192	167	254	262		DH56
	2							
	3							
	4							
	5	31	1539	1372	1511	1447		
	6							
	7							
	8							
58705	1	5	217	166	153	162		N P
	2							
	3							
	4	31	1724	1484	1682	1371		
	5							
	6							
7	24	1629	1360	1715	1419			
58705!	8!	0	1541	1342	1645	1582		
64960	1	5	228	176	163	271		YS35
	2							
	3							
	4							
	5							
6!	9	1564	1361	1539	1582			
64960!	7!	31	1447	1649	1582	1680		
	8!		1515	1545	1676	1649		
			1536	1568	1651	1715		

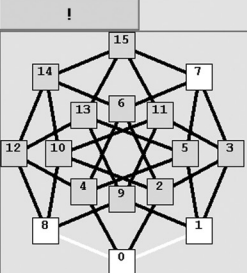
! #L=64960

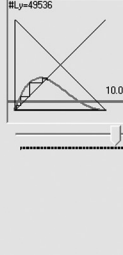
A kiválasztott 64960 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 4. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományáa:
{0,1,2,3,4,5,7,8,9}
Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(2): Reaktív, Külső, Csoportos, Indirekt.
Sit(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(4): Reaktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(8): Aktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(9): Aktív, Külső, Egyéni, Direkt.
KYDS: YS35
FS = 05,19|52,54
MinStressz = 4

Magas szintről indulva a teljesítmény tartósan egy közepes értéket vesz fel.

K R I T	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
P		64765	2	5	138	248	230	248
			3	8	312	331	202	388
			4	5	138	248	230	248
			5	18	1580	1443	1458	1376
		64765!	6!	30	1430	1471	1307	1228
			7!	29	1454	1290	1489	1284
			8!	3	1539	1431	1397	1380
			YS28		49536	1	5	200
2								
3								
4								
5	31	1671			1310	1435	1526	
6	30	1431			1432	1294	1577	
7	29	1488			1331	1512	1352	
8	30	1413			1411	1258	1602	
YS29		53576	1	5	216	169	212	126
			2					
			3					
			4					
		5	4	1593	1330	1555	1447	
		6!	30	1349	1448	1410	1494	
53576!	7!	31	1531	1373	1627	1451		
	8!	30	1331	1427	1374	1519		
YS31		53284	1	5	117	128	282	254
			2					
			3					

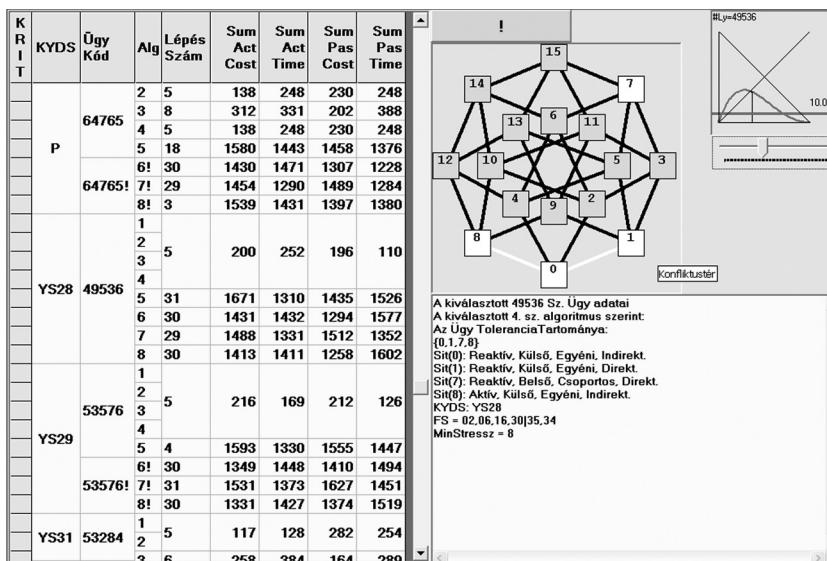

! #L=49536

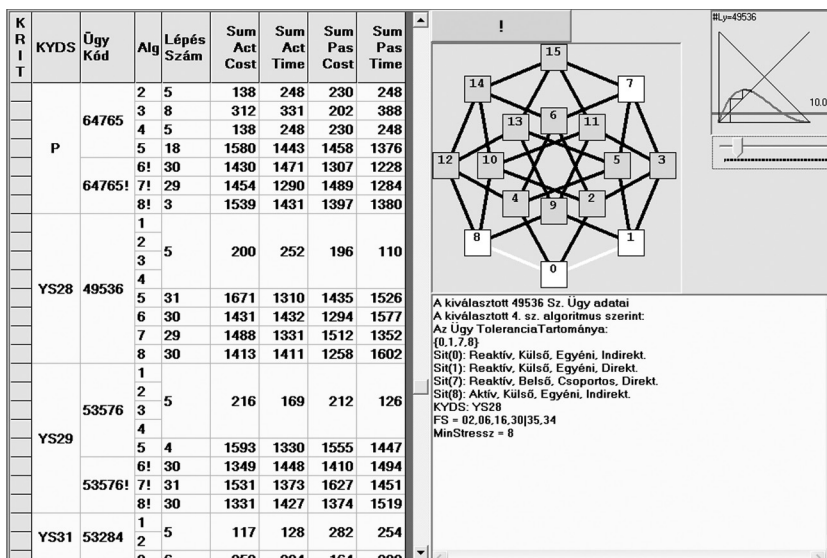

A kiválasztott 49536 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 4. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományáa:
{0,1,7,8}
Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(8): Aktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
KYDS: YS28
FS = 02,06,16,30|35,34
MinStressz = 8

Magas szintről indulva a teljesítmény először csaknem nullára esik, majd közepes értékre nő.

Közepesenél kisebb értékről indulva a teljesítmény tartósan egy közepesenél kisebb értéken marad.

Alacsony szintről indulva a teljesítmény egy közepesenél kisebb értékre nő.

Az emberi jog intézménye működésének akadályozó és zavaró tényezői és adaptivitása...

K	R	Y	U	L	S	S	S	S	S
Y	K	Ü	L	S	S	S	S	S	S
T	D	G	Sz	Act	Act	Pas	Pas	Pas	Pas
		Kód	ám	Cost	Time	Cost	Cost	Time	Time
		64765	2 5	138	248	230	248		
			3 8	312	331	202	388		
			4 5	138	248	230	248		
			5 18	1580	1443	1458	1376		
		64765!	6! 30	1430	1471	1307	1228		
			7! 29	1454	1290	1489	1284		
			8! 3	1539	1431	1397	1380		
			1						
			2 5	200	252	196	110		
			3						
			4						
		49536	5 31	1671	1310	1435	1526		
			6 30	1431	1432	1294	1577		
			7 29	1488	1331	1512	1352		
			8 30	1413	1411	1258	1602		
			1						
			2 5	216	169	212	126		
			3						
			4						
		53576	5 4	1593	1330	1555	1447		
			6! 30	1349	1448	1410	1494		
		53576!	7! 31	1531	1373	1627	1451		
			8! 30	1331	1427	1374	1519		
			1						
			2 5	117	128	282	254		
			3						
			4						
		53284	5	117	128	282	254		
			6						
			7						
			8						

A kiválasztott 53576 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 8. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományá: {0,1,3,7,9,12}
Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(9): Aktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(12): Aktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
KYDS: YS29
FS = 09,28,47,40,44|42,43
MinStressz = 8

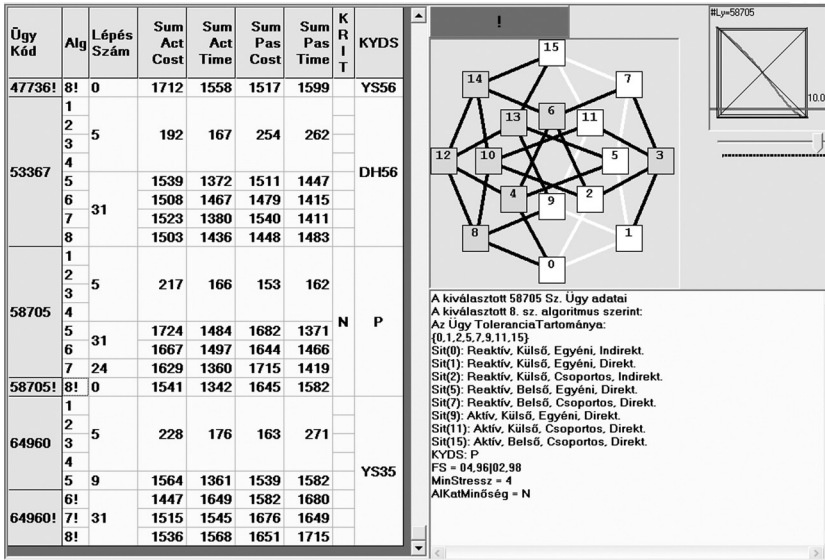
Magas szintről indulva a teljesítmény először zuhan, majd közepesnél valamivel kisebb értékre nő.

K	R	Y	U	L	S	S	S	S	S
Y	K	Ü	L	S	S	S	S	S	S
T	D	G	Sz	Act	Act	Pas	Pas	Pas	Pas
		Kód	ám	Cost	Time	Cost	Cost	Time	Time
		64765	2 5	138	248	230	248		
			3 8	312	331	202	388		
			4 5	138	248	230	248		
			5 18	1580	1443	1458	1376		
		64765!	6! 30	1430	1471	1307	1228		
			7! 29	1454	1290	1489	1284		
			8! 3	1539	1431	1397	1380		
			1						
			2 5	200	252	196	110		
			3						
			4						
		49536	5 31	1671	1310	1435	1526		
			6 30	1431	1432	1294	1577		
			7 29	1488	1331	1512	1352		
			8 30	1413	1411	1258	1602		
			1						
			2 5	216	169	212	126		
			3						
			4						
		53576	5 4	1593	1330	1555	1447		
			6! 30	1349	1448	1410	1494		
		53576!	7! 31	1531	1373	1627	1451		
			8! 30	1331	1427	1374	1519		
			1						
			2 5	117	128	282	254		
			3						
			4						
		53284	5	117	128	282	254		
			6						
			7						
			8						

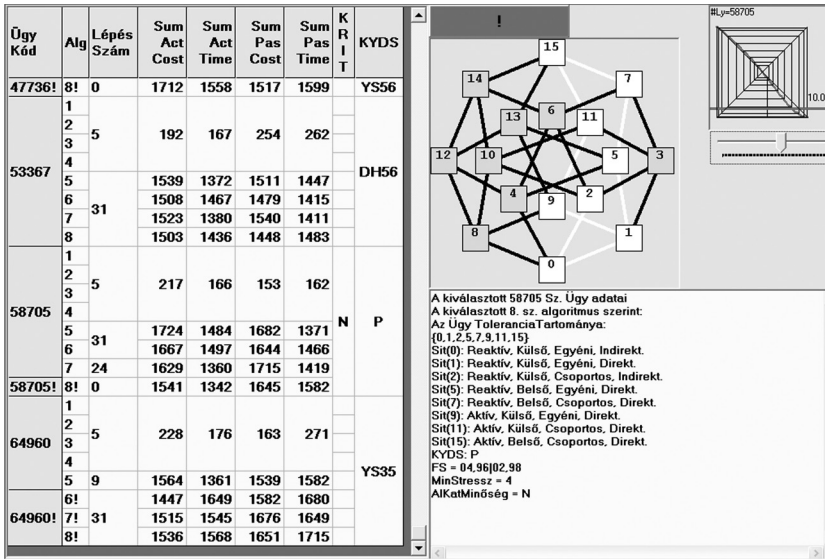
A kiválasztott 53576 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 8. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományá: {0,1,3,7,9,12}
Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(9): Aktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(12): Aktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
KYDS: YS29
FS = 09,28,47,40,44|42,43
MinStressz = 8

Alacsony szintről indulva teljesítmény egy közepesnél valamivel kisebb szintre nő.

9.5. Piknikus alkatok

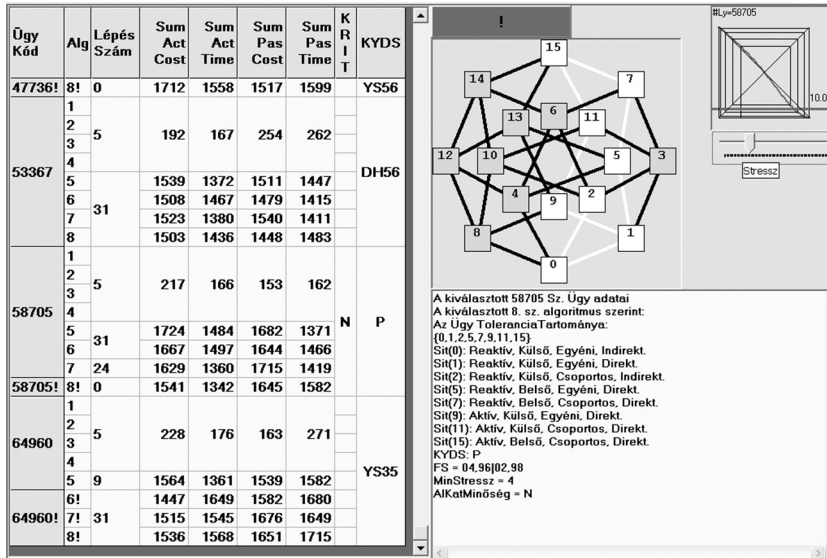

Magas szintről indulva a teljesítmény nagyon alacsony és nagyon magas szint között ingadozik.

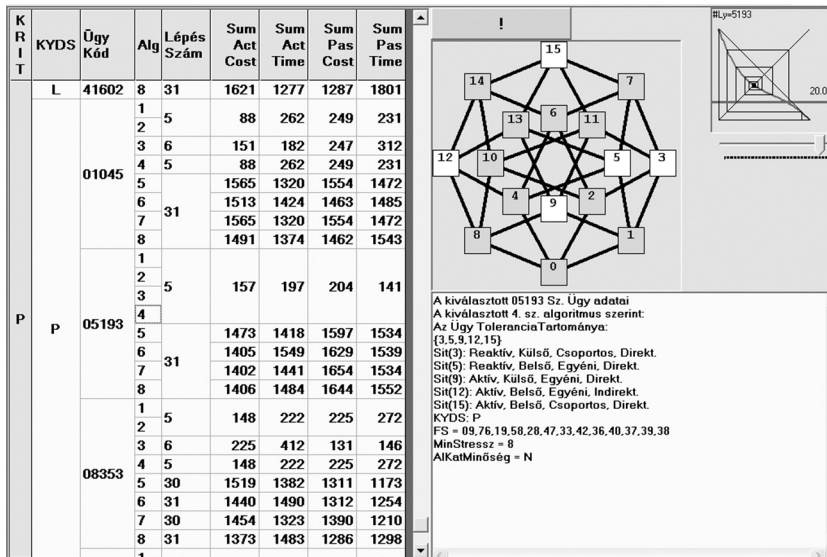

Közepes szintről indulva a teljesítmény egyre fokozódó ingadozásokat mutat.

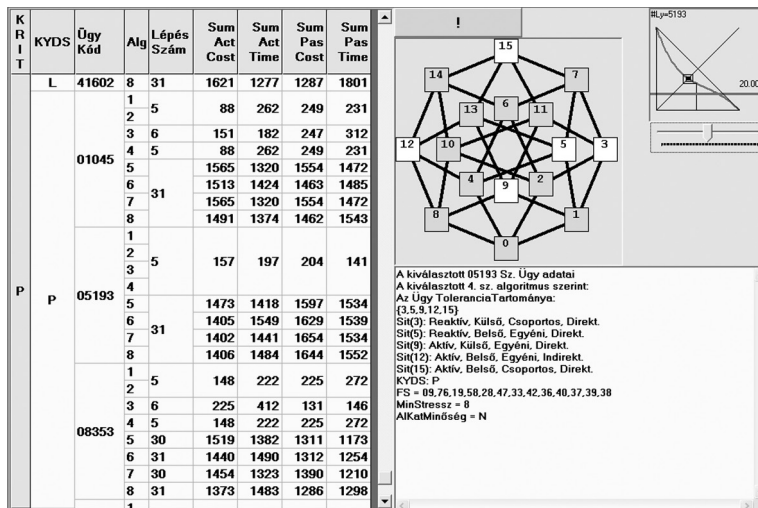
Az emberi jog intézménye működésének akadályozó és zavaró tényezői és adaptivitása...

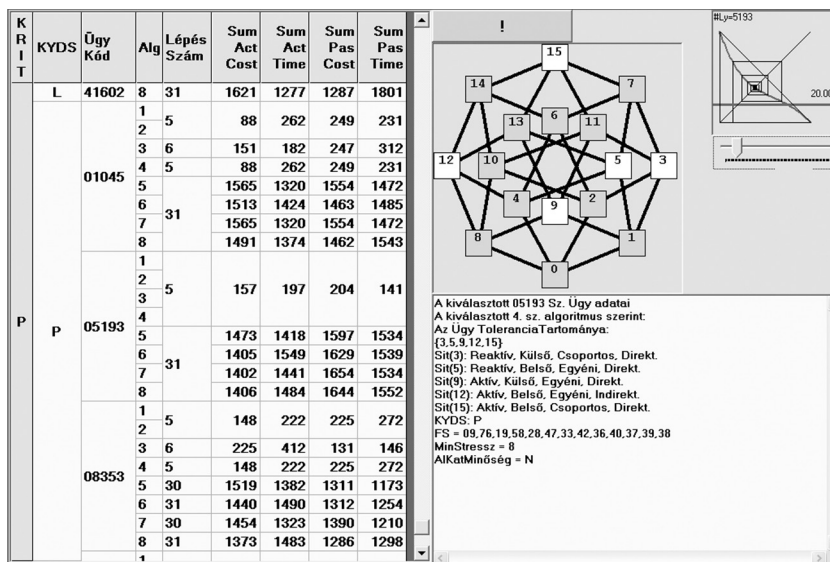
Alacsony szintről indulva a teljesítmény egyre fokozódó ingadozásokat mutat.

Magas szintől indulva a teljesítmény erősen ingadozik, majd közepes szinten stabilizálódik.

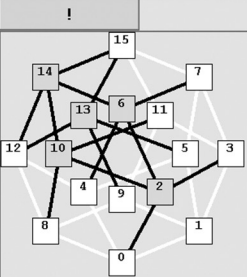
Közepes szintről indulva a teljesítmény közepes gyorsan stabilizálódik.

Alacsony szintről indulva a teljesítmény erősen ingadozik, majd közepes szinten stabilizálódik.

Az emberi jog intézménye működésének akadályozó és zavaró tényezői és adaptivitása...

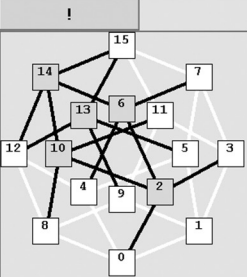
KRIT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
N	P	56177	7	30	1279	1478	1402	1543
			8	31	1413	1634	1313	1769
		56601	1	5	209	121	275	148
			2	5	209	121	275	148
			3	6	321	259	169	231
			4	5	209	121	275	148
			5	30	1563	1533	1669	1532
			6	31	1405	1661	1427	1701
			7	30	1511	1577	1735	1559
			8	29	1437	1621	1351	1739
		56793	1	5	213	266	244	232
			2	5	213	266	244	232
			3	6	239	278	136	242
			4	5	213	266	244	232
			5	31	1780	1285	1493	1318
			6	30	1585	1384	1384	1220
		57285	1	5	116	216	238	222
			2	5	116	216	238	222
		57285!	6!	31	1656	1776	1556	1552
			7!	31	1641	1763	1620	1556
		8!	31	1657	1694	1590	1590	

A kiválasztott 56793 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 3. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományáa:
{0, 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 15}
Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(4): Reaktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(8): Aktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(9): Aktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(12): Aktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(15): Aktív, Belső, Csoportos, Direkt.
KYDS: P
FS = 12,98,03|99,02
MinStressz = 8
AlKatMinőség = N

Magas szintről indulva a teljesítmény nagyon alacsony és nagyon magas szint között ingadozik.

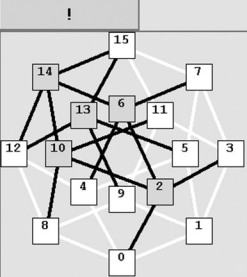
KRIT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
N	P	56177	7	30	1279	1478	1402	1543
			8	31	1413	1634	1313	1769
		56601	1	5	209	121	275	148
			2	5	209	121	275	148
			3	6	321	259	169	231
			4	5	209	121	275	148
			5	30	1563	1533	1669	1532
			6	31	1405	1661	1427	1701
			7	30	1511	1577	1735	1559
			8	29	1437	1621	1351	1739
		56793	1	5	213	266	244	232
			2	5	213	266	244	232
			3	6	239	278	136	242
			4	5	213	266	244	232
			5	31	1780	1285	1493	1318
			6	30	1585	1384	1384	1220
		57285	1	5	116	216	238	222
			2	5	116	216	238	222
		57285!	6!	31	1656	1776	1556	1552
			7!	31	1641	1763	1620	1556
		8!	31	1657	1694	1590	1590	

A kiválasztott 56793 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 3. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományáa:
{0, 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 15}
Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(4): Reaktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(8): Aktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(9): Aktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(12): Aktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(15): Aktív, Belső, Csoportos, Direkt.
KYDS: P
FS = 12,98,03|99,02
MinStressz = 8
AlKatMinőség = N

Közepesnél valamivel magasabb szintről indulva a teljesítmény azonnal stabilizálódik.

KRIT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time	
N	P	56177	7	30	1279	1478	1402	1543	
			8	31	1413	1634	1313	1769	
		56601	1	5	209	121	275	148	
			2						
			3	6	321	259	169	231	
			4	5	209	121	275	148	
			5	30	1563	1533	1669	1532	
			6	31	1405	1661	1427	1701	
			7	30	1511	1577	1735	1559	
			8	29	1437	1621	1351	1739	
		56793	1	5	213	266	244	232	
			2						
			3	6	239	278	136	242	
			4	5	213	266	244	232	
			5	31	1780	1285	1493	1318	
			6	30	1585	1384	1384	1220	
		57285	7	31	1689	1337	1584	1217	
			8	29	1437	1621	1351	1739	
		57285!	1	5	116	216	238	222	
			2						
		57285!	3	6	306	242	164	234	
4	5		116	216	238	222			
57285!	5	22	1734	1752	1482	1584			
	6!								
57285!	7!	31	1656	1776	1556	1552			
	8!								
					1667	1684	1520	1520	

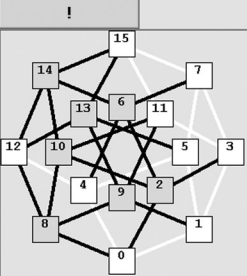

! #L=56793

A kiválasztott 56793 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 3. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy Tolerancia Tartományá: {0,1,3,4,5,7,8,9,11,12,15}
Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(4): Reaktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(8): Aktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(9): Aktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(12): Aktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(15): Aktív, Belső, Csoportos, Direkt.
KYDS: P
FS = 12,98,03|99,02
MinStressz = 8
AlKatMinőség = N

Alacsony szintről indulva a teljesítmény nagyon alacsony és nagyon magas szint között ingadozik.

KRIT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time	
N	P	56177	7	30	1279	1478	1402	1543	
			8	31	1413	1634	1313	1769	
		56601	1	5	209	121	275	148	
			2						
			3	6	321	259	169	231	
			4	5	209	121	275	148	
			5	30	1563	1533	1669	1532	
			6	31	1405	1661	1427	1701	
			7	30	1511	1577	1735	1559	
			8	29	1437	1621	1351	1739	
		56793	1	5	213	266	244	232	
			2						
			3	6	239	278	136	242	
			4	5	213	266	244	232	
			5	31	1780	1285	1493	1318	
			6	30	1585	1384	1384	1220	
		57285	7	31	1689	1337	1584	1217	
			8	29	1437	1621	1351	1739	
		57285!	1	5	116	216	238	222	
			2						
		57285!	3	6	306	242	164	234	
4	5		116	216	238	222			
57285!	5	22	1734	1752	1482	1584			
	6!								
57285!	7!	31	1656	1776	1556	1552			
	8!								
					1667	1684	1520	1520	

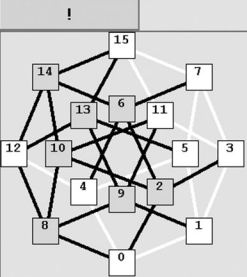
! #L=56601

A kiválasztott 56601 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 7. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy Tolerancia Tartományá: {0,1,3,4,5,7,11,12,15}
Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(4): Reaktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(12): Aktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(15): Aktív, Belső, Csoportos, Direkt.
KYDS: P
FS = 10,97,03|99,02
MinStressz = 8
AlKatMinőség = N

Magas szintről indulva a teljesítmény nagyon alacsony és nagyon magas szint között ingadozik.

Az emberi jog intézménye működésének akadályozó és zavaró tényezői és adaptivitása...

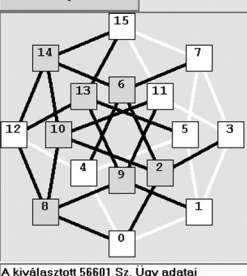
K	R	I	T	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
N	P	56177	7	30	1279	1478	1402	1543			
			8	31	1413	1634	1313	1769			
			1	5	209	121	275	148			
		56601	2	5	209	121	275	148			
			3	6	321	259	169	231			
			4	5	209	121	275	148			
			5	30	1563	1533	1669	1532			
			6	31	1405	1661	1427	1701			
			7	30	1511	1577	1735	1559			
		56793	8	29	1437	1621	1351	1739			
			1	5	213	266	244	232			
			2	5	213	266	244	232			
			3	6	239	278	136	242			
			4	5	213	266	244	232			
			5	31	1780	1285	1493	1318			
		57285	6	30	1585	1384	1384	1220			
			7	31	1689	1337	1584	1217			
			8	31	1780	1285	1493	1318			
			1	5	116	216	238	222			
			2	5	116	216	238	222			
			3	6	306	242	164	234			
57285!	4	5	116	216	238	222					
	5	22	1734	1752	1482	1584					
	6!	31	1656	1776	1556	1552					
7!	31	1641	1763	1620	1556						
8!	31	1667	1694	1590	1590						

A kiválasztott 56601 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 7. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartomány:
{0,1,3,4,5,7,11,12,15}
Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(4): Reaktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(12): Aktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(15): Aktív, Belső, Csoportos, Direkt.
KYDS: P
FS = 10,97,03|99,02
MinStressz = 8
AIKatMinőség = N

Közepes szintről indulva a teljesítmény egyre fokozódó ingadozásokat mutat.

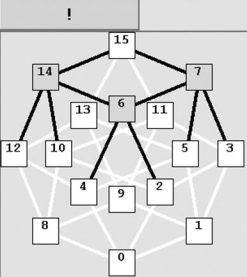
K	R	I	T	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
N	P	56177	7	30	1279	1478	1402	1543			
			8	31	1413	1634	1313	1769			
			1	5	209	121	275	148			
		56601	2	5	209	121	275	148			
			3	6	321	259	169	231			
			4	5	209	121	275	148			
			5	30	1563	1533	1669	1532			
			6	31	1405	1661	1427	1701			
			7	30	1511	1577	1735	1559			
		56793	8	29	1437	1621	1351	1739			
			1	5	213	266	244	232			
			2	5	213	266	244	232			
			3	6	239	278	136	242			
			4	5	213	266	244	232			
			5	31	1780	1285	1493	1318			
		57285	6	30	1585	1384	1384	1220			
			7	31	1689	1337	1584	1217			
			8	31	1780	1285	1493	1318			
			1	5	116	216	238	222			
			2	5	116	216	238	222			
			3	6	306	242	164	234			
57285!	4	5	116	216	238	222					
	5	22	1734	1752	1482	1584					
	6!	31	1656	1776	1556	1552					
7!	31	1641	1763	1620	1556						
8!	31	1667	1694	1590	1590						

A kiválasztott 56601 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 7. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartomány:
{0,1,3,4,5,7,11,12,15}
Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(4): Reaktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
Sit(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(12): Aktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(15): Aktív, Belső, Csoportos, Direkt.
KYDS: P
FS = 10,97,03|99,02
MinStressz = 8
AIKatMinőség = N

Alacsony szintől indulva a teljesítmény egyre fokozódó ingadozásokat mutat.

KRIT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
P	64765	2	5		138	248	230	248
		3	8		312	331	202	388
		4	5		138	248	230	248
		5	18		1580	1443	1458	1376
	64765!	6!	30		1430	1471	1307	1228
		7!	29		1454	1290	1489	1284
		8!	3		1539	1431	1397	1380
		1						
YS28	49536	2	5		200	252	196	110
		3						
		4						
		5	31		1671	1310	1435	1526
	53576	6	30		1431	1432	1294	1577
		7	29		1488	1331	1512	1352
		8	30		1413	1411	1258	1602
		1						
YS29	53576	2	5		216	169	212	126
		3						
		4						
		5	4		1593	1330	1555	1447
	53576!	6!	30		1349	1448	1410	1494
		7!	31		1531	1373	1627	1451
		8!	30		1331	1427	1374	1519
		1						
YS31	53284	1	5		117	128	282	254
		2						

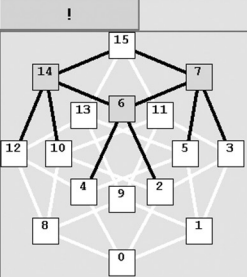
A kiválasztott 7. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományáa:
{0,1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,13,15}

Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(2): Reaktív, Külső, Csoportos, Indirekt.
Sit(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(4): Reaktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(6): Aktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(8): Aktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(10): Aktív, Külső, Csoportos, Indirekt.
Sit(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(12): Aktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(13): Aktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(15): Aktív, Belső, Csoportos, Direkt.

KYDS: P
FS = 27,87,34|86,36
MinStressz = 8

Magas szintről indulva a teljesítmény kaotikusan ingadozik két középestől eltérő érték között.

KRIT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
P	64765	2	5		138	248	230	248
		3	8		312	331	202	388
		4	5		138	248	230	248
		5	18		1580	1443	1458	1376
	64765!	6!	30		1430	1471	1307	1228
		7!	29		1454	1290	1489	1284
		8!	3		1539	1431	1397	1380
		1						
YS28	49536	2	5		200	252	196	110
		3						
		4						
		5	31		1671	1310	1435	1526
	53576	6	30		1431	1432	1294	1577
		7	29		1488	1331	1512	1352
		8	30		1413	1411	1258	1602
		1						
YS29	53576	2	5		216	169	212	126
		3						
		4						
		5	4		1593	1330	1555	1447
	53576!	6!	30		1349	1448	1410	1494
		7!	31		1531	1373	1627	1451
		8!	30		1331	1427	1374	1519
		1						
YS31	53284	1	5		117	128	282	254
		2						

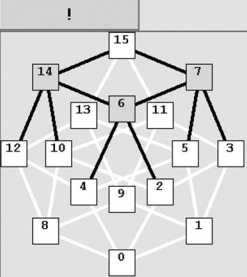
A kiválasztott 7. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományáa:
{0,1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,13,15}

Sit(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(2): Reaktív, Külső, Csoportos, Indirekt.
Sit(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(4): Reaktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(8): Aktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
Sit(9): Aktív, Külső, Egyéni, Direkt.
Sit(10): Aktív, Külső, Csoportos, Indirekt.
Sit(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
Sit(12): Aktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
Sit(13): Aktív, Belső, Egyéni, Direkt.
Sit(15): Aktív, Belső, Csoportos, Direkt.

KYDS: P
FS = 27,87,34|86,36
MinStressz = 8

Közepes szintről indulva a teljesítmény ingadozik egy közepes és egy magas érték között.

KRIT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
P	64765	2	5	138	248	230	248	
		3	8	312	331	202	388	
		4	5	138	248	230	248	
		5	18	1580	1443	1458	1376	
	6!	30	1430	1471	1307	1228		
	7!	29	1454	1290	1489	1284		
	8!	3	1539	1431	1397	1380		
	YS28	49536	1	2	200	252	196	110
2			3					
3			4					
4			5	1671	1310	1435	1526	
6		30	1431	1432	1294	1577		
7		29	1488	1331	1512	1352		
8		30	1413	1411	1258	1602		
YS29		53576	1	2	216	169	212	126
	2		3					
	3		4					
	4		5	1593	1330	1555	1447	
	6!	30	1349	1448	1410	1494		
	7!	31	1531	1373	1627	1451		
	8!	30	1331	1427	1374	1519		
	YS31	53284	1	2	117	128	282	254

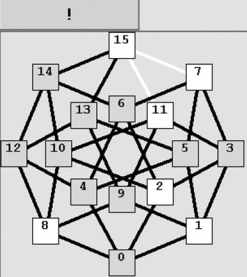
A kiválasztott 7. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományá: {0,1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,13,15}

St(0): Reaktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
St(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
St(2): Reaktív, Külső, Csoportos, Indirekt.
St(3): Reaktív, Külső, Csoportos, Direkt.
St(4): Reaktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
St(5): Reaktív, Belső, Egyéni, Direkt.
St(6): Aktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
St(7): Aktív, Külső, Egyéni, Direkt.
St(8): Aktív, Külső, Csoportos, Indirekt.
St(9): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
St(10): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
St(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
St(12): Aktív, Belső, Egyéni, Indirekt.
St(13): Aktív, Belső, Egyéni, Direkt.
St(15): Aktív, Belső, Csoportos, Direkt.

KYDS: P
FS = 27,87,34|06,36
MinStressz = 8

Alacsony szintről indulva a teljesítmény ingadozik egy közepes és egy magas érték között.

KRIT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
N	P	21713	3	5	172	252	246	199
			4	18	1364	1471	1243	1311
			6!	31	1329	1475	1230	1301
			7!	30	1333	1439	1310	1379
		8!	30	1260	1414	1259	1420	
		23697	1	5	110	119	222	228
			2	3	193	305	166	209
			4	5	110	119	222	228
	5		31	1629	1434	1446	1484	
	24977	6	30	1510	1533	1324	1407	
		7	31	1629	1434	1446	1484	
		8	31	1591	1430	1360	1494	
		1	5	138	213	236	47	
		2	3	343	316	180	312	
		4	5	138	213	236	47	
		5	31	1821	1275	1623	1430	
		6	31	1691	1381	1550	1459	
	24977!	7	23	1595	1258	1662	1533	
		8!	18	1522	1351	1627	1566	
		1	2	156	194	113	283	
		3	4					

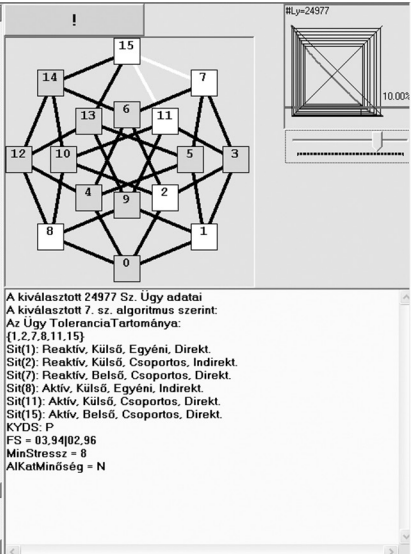
A kiválasztott 24977 Sz. Ügy adatai
A kiválasztott 7. sz. algoritmus szerint:
Az Ügy ToleranciaTartományá: {1,2,7,8,11,15}

St(1): Reaktív, Külső, Egyéni, Direkt.
St(2): Reaktív, Külső, Csoportos, Indirekt.
St(7): Reaktív, Belső, Csoportos, Direkt.
St(8): Aktív, Külső, Egyéni, Indirekt.
St(11): Aktív, Külső, Csoportos, Direkt.
St(15): Aktív, Belső, Csoportos, Direkt.

KYDS: P
FS = 03,94|02,96
MinStressz = 8
AlKatMinőség = N

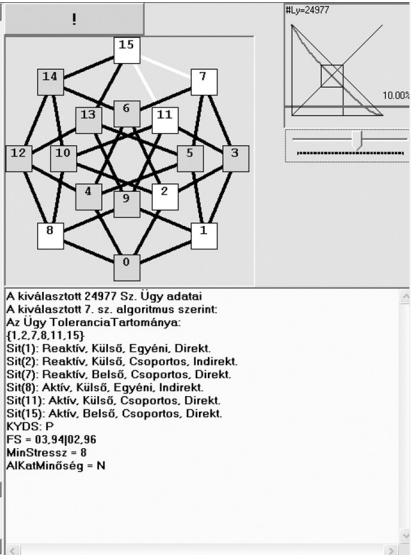
Magas szintről indulva a teljesítmény ingadozik egy alacsony és egy magas érték között.

KRT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time	
N	P	21713	3	5	172	252	246	199	
			4						
			5	18	1364	1471	1243	1311	
		21713!	6!		1329	1475	1230	1301	
			7!	31	1333	1439	1310	1379	
			8!	30	1260	1414	1259	1420	
		23697	1	5	110	119	222	228	
			2						
			3	6	193	305	166	209	
			4	5	110	119	222	228	
			5	31	1629	1434	1446	1484	
			6	30	1510	1533	1324	1407	
			7		1629	1434	1446	1484	
			8	31	1591	1430	1360	1494	
		24977	1	5	138	213	236	47	
			2						
			3	6	343	316	180	312	
			4	5	138	213	236	47	
			5	31	1821	1275	1623	1430	
			6		1691	1381	1550	1459	
			7	23	1595	1258	1662	1533	
		24977!	8!	18	1522	1351	1627	1566	
		26049	1						
			2	5	156	194	113	283	
3									
4									

Magas szintről indulva a teljesítmény egyre jobban ingadozik alacsony és magas értékek között.

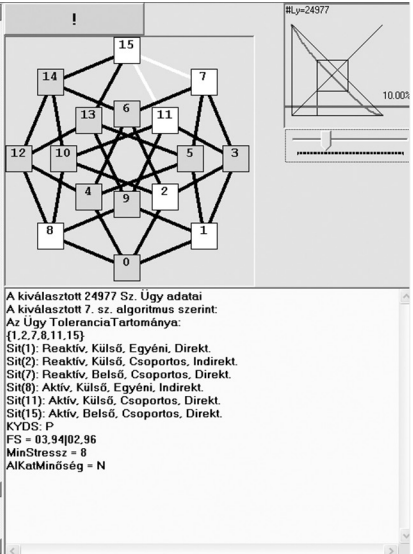
KRT	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
N	P	21713	3	5	172	252	246	199
			4					
			5	18	1364	1471	1243	1311
		21713!	6!		1329	1475	1230	1301
			7!	31	1333	1439	1310	1379
			8!	30	1260	1414	1259	1420
		23697	1	5	110	119	222	228
			2					
			3	6	193	305	166	209
			4	5	110	119	222	228
			5	31	1629	1434	1446	1484
			6	30	1510	1533	1324	1407
			7		1629	1434	1446	1484
			8	31	1591	1430	1360	1494
		24977	1	5	138	213	236	47
			2					
			3	6	343	316	180	312
			4	5	138	213	236	47
			5	31	1821	1275	1623	1430
			6		1691	1381	1550	1459
			7	23	1595	1258	1662	1533
		24977!	8!	18	1522	1351	1627	1566
		26049	1					
			2	5	156	194	113	283
3								
4								

Közepes szintről indulva a teljesítmény ingadozik két közepeshez közeli érték között.

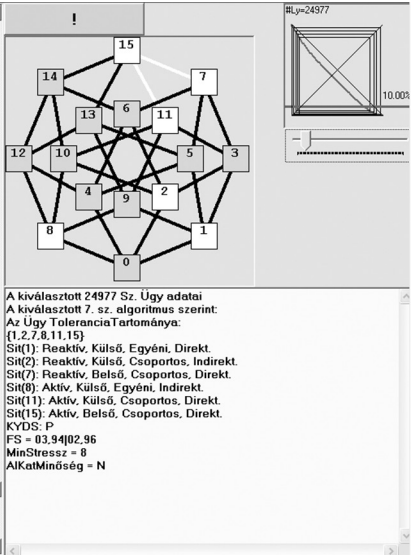
Az emberi jog intézménye működésének akadályozó és zavaró tényezői és adaptivitása...

K	R	I	T	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
N	P	21713	3	5	172	252	246	199			
			4	5	18	1364	1471	1243	1311		
			6	31	1329	1475	1230	1301			
			7	31	1333	1439	1310	1379			
			8	30	1260	1414	1259	1420			
			1	5	110	119	222	228			
			2	5	110	119	222	228			
			3	6	193	305	166	209			
		23697	4	5	110	119	222	228			
			5	31	1629	1434	1446	1484			
			6	30	1510	1533	1324	1407			
			7	31	1629	1434	1446	1484			
			8	31	1591	1430	1360	1494			
			1	5	138	213	236	47			
			2	5	138	213	236	47			
			3	6	343	316	180	312			
		24977	4	5	138	213	236	47			
			5	31	1821	1275	1623	1430			
			6	31	1691	1381	1550	1459			
			7	23	1595	1258	1662	1533			
			8	18	1522	1351	1627	1566			
			1	5	138	213	236	47			
			2	5	138	213	236	47			
			3	6	343	316	180	312			
26049	1	5	156	194	113	283					
	2	5	156	194	113	283					
	3	5	156	194	113	283					
	4	5	156	194	113	283					

Közepeshez közeli szintről indulva a teljesítmény ingadozik két közepeshez közeli érték között.

K	R	I	T	KYDS	Ügy Kód	Alg	Lépés Szám	Sum Act Cost	Sum Act Time	Sum Pas Cost	Sum Pas Time
N	P	21713	3	5	172	252	246	199			
			4	5	18	1364	1471	1243	1311		
			6	31	1329	1475	1230	1301			
			7	31	1333	1439	1310	1379			
			8	30	1260	1414	1259	1420			
			1	5	110	119	222	228			
			2	5	110	119	222	228			
			3	6	193	305	166	209			
		23697	4	5	110	119	222	228			
			5	31	1629	1434	1446	1484			
			6	30	1510	1533	1324	1407			
			7	31	1629	1434	1446	1484			
			8	31	1591	1430	1360	1494			
			1	5	138	213	236	47			
			2	5	138	213	236	47			
			3	6	343	316	180	312			
		24977	4	5	138	213	236	47			
			5	31	1821	1275	1623	1430			
			6	31	1691	1381	1550	1459			
			7	23	1595	1258	1662	1533			
			8	18	1522	1351	1627	1566			
			1	5	138	213	236	47			
			2	5	138	213	236	47			
			3	6	343	316	180	312			
26049	1	5	156	194	113	283					
	2	5	156	194	113	283					
	3	5	156	194	113	283					
	4	5	156	194	113	283					

Alacsony szintről indulva a teljesítmény egyre jobban ingadozik alacsony és magas értékek között.

Irodalom

- Abdollah, Aghaie: Evaluating ISO 9001:2000 Implementation Using Fault Analysis, Total Quality Management and Business Excellence. Volume 15. Issue 7., 2004.
- Berne, Eric (1961): *Transactional Analysis in Psychotherapy*. Grove Press, Inc., New York
- Berry, Gerard: The foundations of Esterel Proof, language and Interacion. Ed. Plotkin Gordon Stirling, Colin P. Toft. Mads, MIT Press, Cambridge MA, 2000. 425-454 pp.
- Bukovics István (2007): *A természeti és civilizációs katasztrófák paradigmaticus elmélete*. MTA-doktori értekezés. Budapest, www.drbukovics.hu
- Bukovics István (2011): *Conflictus Logico Ethico Philosophicus*. In: Fáy Gyula (szerk): *Biztonság és hit*. Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest, 109–121.
- Bukovics István (2014a): Az emberi jog, szabadság és biztonság kockázatai és diszfunkció-analízise. Fenomenologikus megközelítés. *Acta Humana* (megjelenés alatt)
- Bukovics István (2014b): *A fenntartható közigazgatás elmélete*. Nemzeti Közszerzői Egyetem Közigazgatás-tudományi Kar, Budapest
- Feigenbaum, Mitchell J. (1979): The Universal Metric Properties of Nonlinear Transformations. *Journal of Statistical Physics*, 21, 669–706.
- T. Gleick, James (1999): *Káosz. Egy új tudomány születése*. Göncöl Kiadó, Budapest
- Hartmann, Nicolai (1977): *Esztétika*. Magyar Helikon, Budapest
- Kalmár László (1952): Az eldöntéskérdés visszavezetése logikai formulák véges halmazon való kielégíthetőségének kérdésére. In: Az I. Magyar Matematikai Kongresszus közleményei. Budapest, 163–190.
- Kun István (2014): Pszichofizikai alkatelmélet a diszkrécionális döntésekben. *Pro Publico Bono*, (megjelenés alatt)
- Lewin, Kurt (1972): *A mezőelmélet a társadalomtudományban*. Gondolat Kiadó, Budapest
- Mommsen, Wolfgang J. (1974): *The Age of Bureaucracy: Perspectives on the Political Sociology of Max Weber*. Basil Blackwell & Mott, Oxford
- Rényi Alfréd (1954): *Valószínűség-számítás*. Tankönyvkiadó, Budapest
- Sprenger, Jan (2008): Statistical Inference Without Frequentist Justifications. In: Mauricio Suárez, Mauro Dorato, Miklós Rédei (eds): *EPSA Epistemology and Methodology of Science. EPSA Epistemology and Methodology of Science: Launch of the European. Philosophy of Science Association*. Springer, Heidelberg, London, New York
- Yerkes, Robert M. – Dodson, James D. (1908): The Relation of Strength of Stimulus to Rapidity of Habit-formation. *Journal of Comparative Neurology and Psychology*, 18, 459–482.